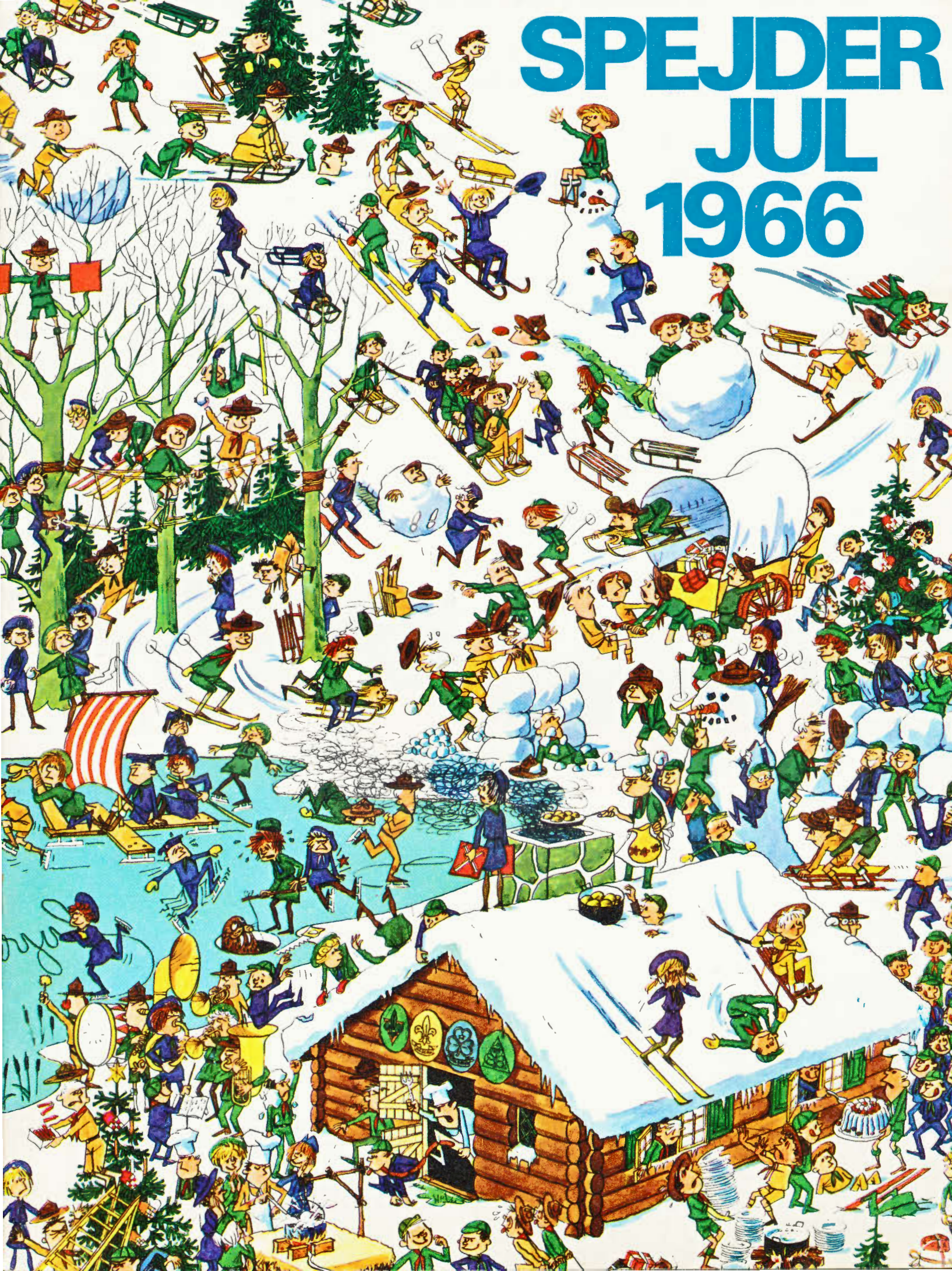
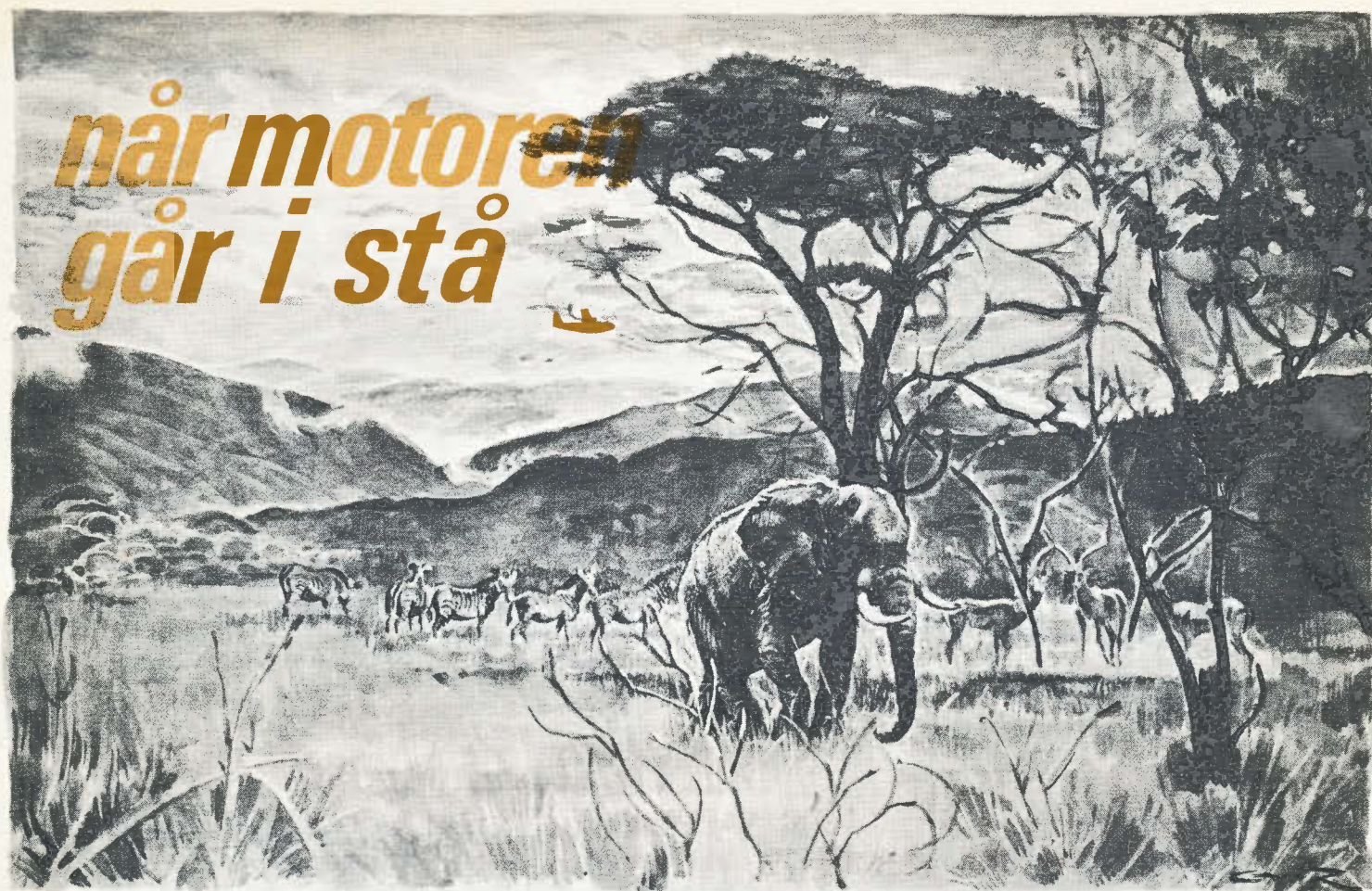

SPEJDER JUL 1966

AF GURLI VIBE JENSEN • ILLUSTRATION GERDA RYDAHL

Der var engang . . . sådan kunne jeg godt begynde denne hilsen om noget, der hændte mig for 6 år siden 'ude i Afrika. Der var engang, hvor man ikke så ud af sit vindue og sukkede »hvornår holder det op med at sne?« Der var engang, da man ikke havde hovedpine over juleforberedelser og gaveindkøb, fordi solen var gul og støvet og alting var modsat julen i Danmark, og der var ca. 500 km til den nærmeste juleudstilling. Der var engang . . . hvor det ikke var naboens hund, der gøede, men flodhestene nede i flodlejjet.

Jeg var på vej til Madagaskar. Naturen var fantastisk. Jo mere jeg rejste mod øst, jo mere kom man til at tænke på Guds fantasi. Har I nogensinde set en elefant? En rigtig levende virkelig en uden bur? Se nu sletten for jer. Ikke noget med hertil og dertil, men det hele er uendeligt hele horisonten rundt. Her og der et træ.

Det havde lige regnet. Og så kom solen. Lidt sky og forsigtig kravlede den over skykanten og stak en masse strålefølere ud i verdensrummet, inden den selv turde

visе sin magt. Et af strålebundterne dirrede på en elefant. Det var en våd blåsort elefant i en saftiggrøn verden – så'n et bjerg af ro og granit og skabelse og dejlighed. Den mærkede solen kronede den, og så løftede den sin snabel og drak guld af luften og drejede sig til den ene side og så til den anden. Det er det, der også for dyrene hedder »at lege yndeligt for Herren«. Den stod der og gungrede i dansen for Gud og priste ham, regnen, solen og det grønne græs.

Der var også zebraer. De fik min afrikanske medrejsende, pastor Ezra til at slå hænderne sammen og sige: »Sandelig dette er fra Herren«, og det kunne disse her stribede vittigheder af Guds skabninger jo godt lide at høre!

Girafferne var højere end højt og ligeså hovmodige. De så ned på os småkravl og løftede øjenvipperne på en sådan måde, at man havde lyst til at neje og sige »undskyld jeg er så lille, men jeg er altså et slags menneske alligevel«.

Det var jo en bitter oplevelse for mine 176 cm!!

Der var engang, da . . . nej,

den går ikke. Jeg skal jo skrive en julehilsen til mennesker og ikke til dyrene i Zoologisk Have. Om mennesker til mennesker.

Der var engang . . . jeg traf et menneske. Det var en afrikaner. Vi var på vej hjem fra Madagaskar. Han sad nærmest vinduet. Øen lå under os. Motorerne summede, og vi skulle snart være over havet. Pludselig standsede den ene motor. Det betød vel ikke så meget, tænkte vi. Min afrikanske sidemand sagde ikke noget, men sad med et stille smil og så på vingen, der nu kun havde en motor, der arbejdede under sig. Så begyndte olien at flyde tæt og sort fra den anden motor, og snart stoppede den. Nu var der kun to motorer tilbage, og de gik ujævnt.

Stewardessen kom ind og bad os spænde sikkerhedsbælterne, for vi måtte nødlande, da der var noget galt med maskinen. Hun sagde det med en rolig stemme, men vi vidste, der var stor fare på færde. Min sidemand sad lidt, så begyndte han at bede. Han sagde: »Gud vi vil ikke skuffe dig og sige, at dette, du nu sender over os, ikke

må ske. – Gud vi vil takke dig, fordi du ikke giver os andet end det allerbedste – altid – også nu. – Gud vi takker dig, du synes, vi er værdige til at være i din hånd i liv og død«.

Vi kom ned på landjorden, og maskinen blev ordnet. Der skete altså ikke nogen ulykke. Jeg har næsten glemt spændingen, og hvad jeg følte, da vi ikke vidste, om vi skulle nå at lande, men jeg har aldrig glemt manden, der bad.

Julen er en gave. Gud giver os sin søn. Han ønsker at være hos os, når vi begynder et nyt år. Vi ved ikke, hvad året vil bringe. Vi ved ikke, om det bliver fyldt med en mængde nye glæder eller en mængde vanskeligheder, ja, måske sorger. Vi ved bare, vi ikke er alene. Julen betyder glæde og »Gud vi vil takke dig, fordi du ikke giver os andet end det allerbedste«.

Der var engang, at et barn blev født – »hans navn skal være Jesus«. Jeg ønsker jer alle en glædelig jul og et nytår sammen med den Gud, der blev hos mennesket og kaldte det sin ven.

Der er ting, som man tier stille med. Længe i hvert fald. Ikke, fordi de hører til det, man skjuler i skamfølelse, de tåler godt dagens lys, men man drømmer alligevel ikke om at udlevere dem.

Da jeg for år tilbage var vel hjemme efter en mange måneders færd gennem Det fjerne østen og skulle til at samle rejsens tråde i en bog, meldte visse oplevelser sig umiddelbart som typiske. En række møder med mennesker i klostre og templer og bag havnebyernes og flygtningelejrenes forgræmmede facader dannede af sig selv mønstre og blev til billeder på Østens livsholdning. Andre oplevelser skulle med for atmosfærens skyld, fordi de viste tænder eller gjorde lattermilde. En hel del blev nedskrevet og siden slettet igen, fordi det mere slørede end klargjorde bogens tendens. Ingen ten-

gen må slå noget ihjel, heller ikke »fluesamlerskrog« – gjorde atmosfæren til noget, man slæbte med sig på ryggen. Jeg var gæst i klostret, orangegul at se til i forsagelsens kutte, med bare ben og ingenting i lommerne. En munk ejer intet, ikke engang friheden til at gøre noget andet. Det givne mønster trak dagens timer på samme endeløse snor, meditation, ris og bylder.

Da dukkede der en sælsom skikkelse op i klostret, en Siams budhdadyrker at se til, munkegul og raget med bonet isse, men han talte – dansk! Han var benet af ælde og havde før tjent både H.N. Andersen og Buddha, nu tjente han kun Buddha. På en eller anden måde havde han erfaret, at en dansker optrådte som gæstebroder i hans gamle kloster, nu var han kommet for at tale Andersens

da jeg med en skamferet munk ved rorbladet endelig padlede mig frem mod »det sted, hvor stien begynder«. Der var en lang morgens kanofærd op til den lille bugt, hvorfra stien førte gennem junglen til eneboerens palmeblads-skjul.

Jeg blev sat ene i land, min rejseledsager ville vente og vogte vort fartøj. Han rokkede med hovedet, pegede og sagde: gå! Jeg kan endnu se ham for mig pege med venstre hånds tommelfinger, den eneste finger den japanske koncentrationslejr havde levnet ham at hilse befrielsen med.

Jeg gik.

Junglen lukkede sig om mine nøgne skridt og gjorde mig bange for at gå, endnu før jeg var nået noget sted hen. Så vendte jeg tilbage i løb og spurgte min vogtende – og forlængst sovende – led-

og tusind år, som én dag.

Mens jeg famlede mig frem gennem den tropiske vegetations orgie af frugtbarhed, havde jeg ingen sådanne tanker. De er først blevet nærværende, nu da jeg i fuld bevidsthed går min bevidstløsheds færd om igen – syv år efter.

Jeg nåede frem tilsidst, og mesteren ventede mig. Han sad hellig og hvidhåret og med alle de rynker, som skal til for at gøre en olding til barn igen. Han sad ved siden af en mandshøj klase bananer og rokkede med både krop og sjæl. I tavshed sad han og lo imod mig. Godt, at den eneste synlige tand i hans røde gummer sad på tværs, det forhindrede ham i at blive blot et symbol eller et mysterium for mine jungletrætte øjne.

En mand vestfra kan ikke rokke. Uden ord bliver kroppen tavs, som munden. Vi kan kun smile.

eneboeren i junglen

AF ERIK ROSTBØLL

ILLUSTRATION SVEN OTTO

densmager er som bekendt helt tro overfor virkeligheden!!

Tilbage i sindets lukkede rum – eller rugekasser – blev de oplevelser, hvis betydning behøvede lagring, før de turde meddele sig. Der kan gå år, før vi virkelig hører, hvad vi hørte »dengang«, eller fatter, hvad øjnene for åremål tilbage registrerede for os.

Således med det følgende, som altså derfor ikke står at læse i bogen om Østens »hellige elendighed«.

Det var i de dage, da mit daglige job var at rense bylder på de gamle munke i Bangkoks ådselsstinkende klostergårde. Pagoderne omkring os var forgyldte, og guldet var ægte; men de gispende hunde, som rådnede op af infektioner og »barmhjertighed«, – in-

sprog og hjælpe Andersens landsmand til at opleve Siams gule hemmelighed. Blandt alt, hvad han formidlede, blev besøget hos eneboeren i junglen nord for Bangkok det, jeg senest huskede og senest vil glemme.

Før jeg med udtalt utålmodighed – noget meget lidt buddhistisk – kunne fastsætte dagen for min junglefærd, havde jeg fået den isolerede meditationsmester i junglen fremstillet som en skikkelse i slægt med Staretsen Sossima fra Dostojevskis roman: »Brødrene Karamassov« – min nye velgører havde læst Dostojevski på dansk! Måske var det den dostojevskiske verden mere end den mudrede flod, flamingoskrigene og den grøntmættede junglebræmme, som i den tidlige thailandske morgen bestemte mine fornemmelser,

sager, hvor langt, der var frem til meditationsmesterens hytte? Han hævede sin finger og svarede: ikke ret langt! Og jeg begyndte for et øjeblik beroliget forfra på min enevandring. Junglen lukkede sig med lyde, der ikke kan høres og skikkelser, som ikke kan ses – noget er der, som bevæger sig – med afstande, som ikke kan måles. Tiden blev visket ud. Uden en urskive at klamre sig til bliver nerverne hvileløse. Intet skilte sig ud i vegetationens flaskegrønne dyb, og gjorde det muligt at fastholde en afstand – herfra, dertil.

Jungle.

Hvorlangt?

Hvorlængde?

En buddhist står Herren nærmere end nogen rettroende fra velfærdsverdenen i vest i den bevidsthed, at én dag er som tusind år

Og hvor længe? Når smilet hægter sig fast, bliver det til en grimasse. Så må vi slippe det og finde os i at se forladte ud – mens østens mand rokker videre i sin lattermilde urokkelighed.

Sådan gik solen over himlen, uden at et ord blev vekslet imellem os. Han sad, jeg stod, jeg ventede, han var. En smule vind skruede asken fra hans døde bål i vejret, den klæbede til mit svedige ansigt og sved mig i øjnene, men noget forhindrede mig i at vende mig den anden vej eller blot gnide den svedige aske af øjenkrogene. Jeg prøvede at tænke mig til en samtale – hvad jeg ville sige, hvis han havde sagt – vi talte engelsk, et sprog, jeg vidste, han forstod. Men mens skyggerne blev lange, blev han blot mere stille, mere lyssende, mere nærværende – og uop-

nåelig. Til sidst stod jeg blot og gloede på hans tværsiddende for-
tand.

Så var det, at han efter hele og halve timers tavshed – varede det virkelig så længe – lige så pludselig som afslappet åbnede sin mund. Han spurgte med en selvfølgelighed, som havde vi været gamle skolekammerater, der mødtes over en madpakke:

– Sig mig ven, hvad er bøn-
hørelse?

Bøn-
hørelse – – –

Det var i sidste øjeblik, jeg undgik at ryge ud med et svar, som blot var en snakketøjsreaktion: endelig! Det var i yderste øjeblik, at jeg erindrede mig, at to, som kan dele madpakke, også har tid til at vente på hinanden – vente på svar. Jeg stod i Siams jungle, hvor én dag er som tusind år, og et svar er noget, som fødes.

Bøn-
hørelse?

Hvad mente den gamle med at spørge mig om det?

Er ikke bøn-
hørelse ganske enkelt at få, hvad man beder om?

Endelig mente jeg at fornemme, at det burde være ham og ikke mig, der svarede. Det var i ham, spørgsmålet havde levet sig frem.

Bøn-
hørelse, svarede han, er at være der, hvor vi kan høre gud-
dommen tale.

At blive bøn-
hørt, er at få lov til at høre, hvad Gud vil med vort liv.

Og efter en lang pause, hvor vi delte en banan, og jeg prøvede at finde hvile i en hugsiddende stil-
ling ved hans side:

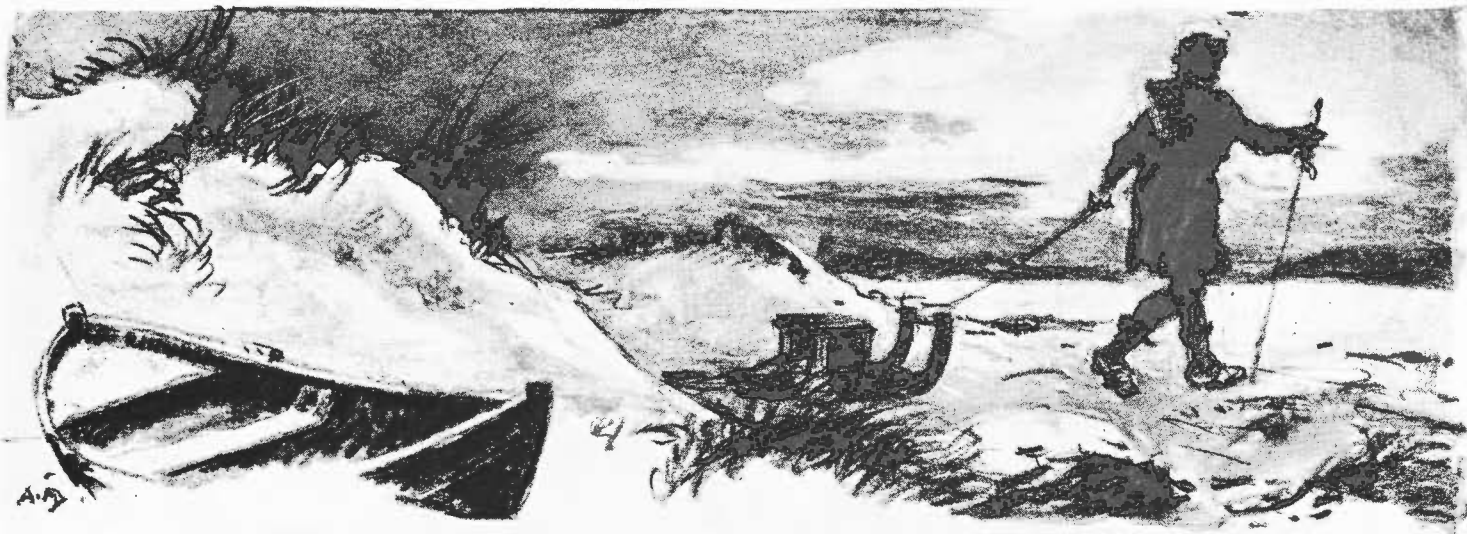
Når du med ét kan høre, hvad din ven ville sige til dig, hvis hans inderste fik mæle, da er du bøn-
hørt.

Det tog lang tid at nå tilbage til floden. Der var så meget at se på undervejs, insekter, der bare var vinger, biller i fantastiske far-
ver, snylteplanter, hvis blomster kunne både strække sig og gabe. Aber og papegøjer og mere af slagsen indrettede sig langs stien med en trang til selskabelighed, som skulle junglen være én stor syklub. Det var svært ikke at for-
tabe sig i de lādne edderkoppers jagtmetoder – at man i den grad kan sove og være vagtsom på én gang! Jeg stod og så på en slanges spiralgang – og følte mit eget ben-
tøj stift som et plankeværk.

Det havde været en lang dag.

Min rejsefælle lå i bunden af kanoen og snorkede. Han havde øjensynlig ikke savnet mig.

AF ROBERT FISKER

ILLUSTRATION AXEL MATHIESEN

Tåge over fjordisen

Esben trak kabudsen godt ned om ørerne, idet han bukkede sig og trådte ud gennem den lave døråbning i den stille decembermorgens grålys. Østerude over Salling-sund var den grå vinterhimmel kantet af en rødgul dagning. Mod vest ad Oddesund til hang nattens mørke endnu som en dunkel tåge.

Et svagt lysskær sivede ud fra staldbygningen, som syntes at skulle synke sammen under sin byrde af sne. Han kunne høre faderen rumstere derovre hos hesten og de to køer, de havde tilbage, efter at kvægpesten havde tyndet ud i staldene på Sallingland. Og så var de endda sluppet nådigt med et tab af to køer. Være var det for folkene med de store studestalde. – Det var et trængs-lernes år, der nu så småt stundede mod enden.

Han kantede sig ind ad den lave stalddør. Lygten hang på en bjælke og kastede sit gule, blafrende lys hen over de to gumlende køer og hesten. Hans far var ved at feje i grebningen. Marie, hans et år yngre søster, sad med panden presset mod bugen af den nærmeste ko og malkede. Esben følte sig lidt sær til mode ved sådan at stå og se på de to andres arbejde. Han plejede jo at være med her. Ispigene under hans træsko klang klingert mod staldens topstens-brolægning, idet han gik hen mod faderen.

»Jeg skulle ellers sige fra mor, at davren var færdig!«

Faderen rettede sig med et støn og strøg sig under næsen med håndbagen.

»Nå, du er klar, Esben? Ja, lad os så da håbe, du får en god fangst. Morten på Højgården har sat sin næse op efter ål til julen, og han plejer ikke at være karrig med betalingen!«

»Han slap jo også nådigt fra pesten!« Esben trak isslæden frem af den ene af de tomme båse og gik den efter for sidste gang.

»Åh, ja, – fem stude af tredive må vel siges at være nådigt!« brummede hans fader og satte kosten fra sig, »men dog ikke så nådigt som Martin. Han mistede ikke en kalv, efter hvad jeg har hørt, – men der står jo også i skriften: Hvo, som meget har, skal mere gives!«

Marie skramlede med malkestolen, idet hun rejste sig. Hun gav koen et lille, venskabeligt klap på bagen og trådte ud af båsen med sin fyldte spand.

»Nå, er du færdig, min tøs. – Ja, men lad os så da gå ind og blive fodret af hos mor. Du kan lige trille møget om på møddingen, inden du går til fjords, Esben!« Hans far nikkede hen mod den halvfylde hjulbør, og han og Marie forlod stalden.

Esben hankede op i børen og trillede den ud og om på møddin-

gen, hvor han hurtigt fik læsset af.

Kulden svirpede ham i ansigtet, og ånden stod som en sky fra næse og mund. Dagningen mod øst havde bredt sig op over himlen og fik vesthimlen til at se mere mørk og truende ud.

Esben trillede børen på plads inde i stalden og fandt ålestangen frem. Han undersøgte ålejernet, nikkede tilfreds og spændte vidjekurven på ryggen. Om han nu blot kunne vende hjem med kurven fyldt med sprællende ål. Han bandt ålestangen fast bag i slæden, tog de to pigkæppe under armen og trak slæden udenfor.

Det var blevet kendeligt lysere nu. Det gjaldt nok om at komme til fjords, inden andre fandt sig de bedste ålesteder ude på bredningen.

Han trak isslæden efter sig og trampede af sted i sneen ad vejen langs skoven, drejede så af og styrede videre ad stien ned mod fjorden. Her var der vid udsigt over mod Mors. Han kunne endog skimte møllen ovre ad Pederslund til.

Ved synet af møllen gik tankerne uvilkårligt til morbroder Martin og han mindedes faderens ord til morgen.

Ja, morbroder Martin var sluppet billigt fra kvægpestens ulykke, men det var jo morsingboerne i det hele taget. De havde våget som ravne over, at ingen fra det be-

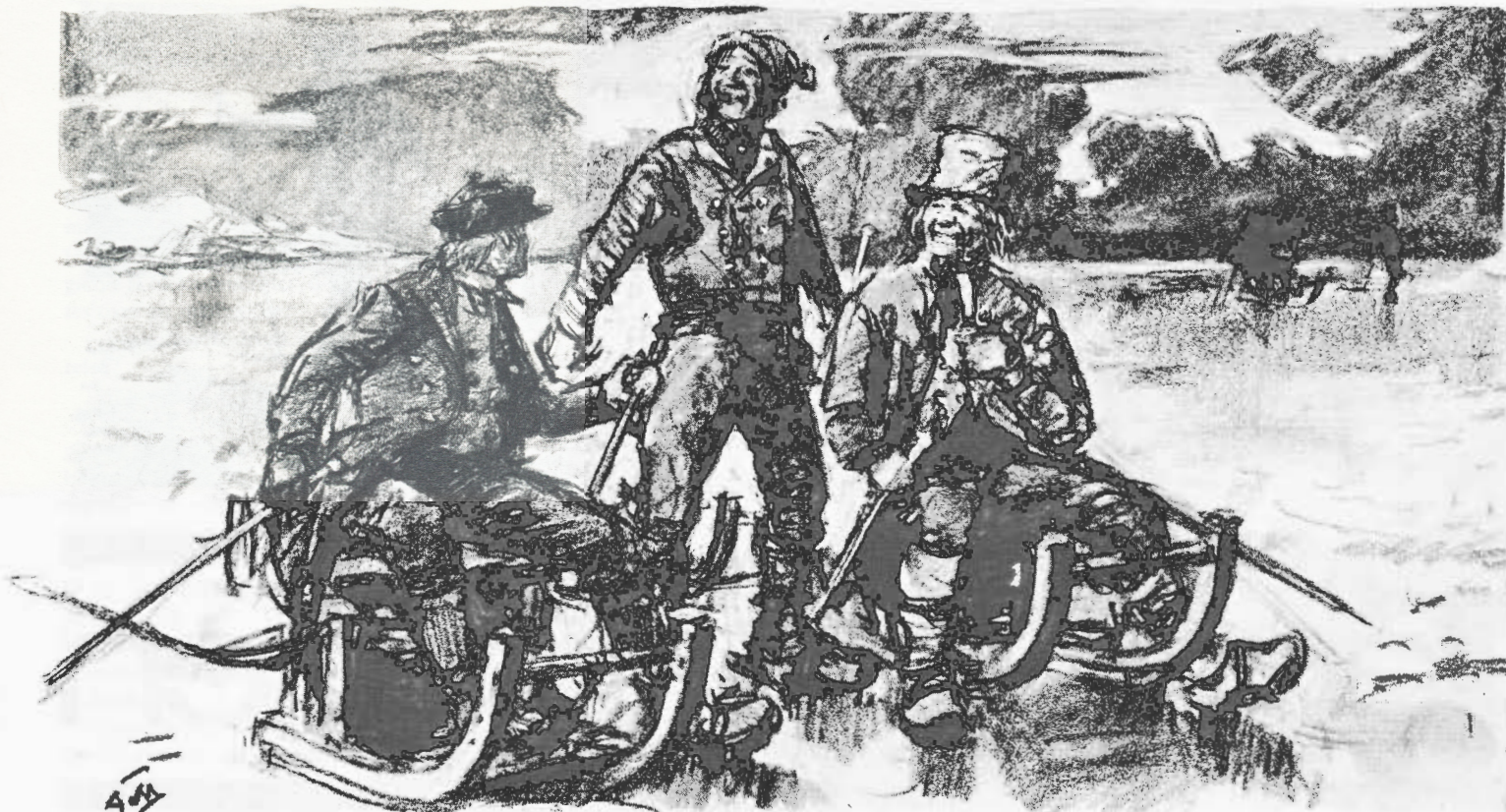
fængte Sallingland slap over på deres fede ø, uden det var højst nødvendigt. – Men de havde da også deres fede studestalde at tage vare på, og morbroder Martin kunne regne sin stald blandt de største. Et halvt hundrede stude skulle han nok have, foruden hvad han havde stående hos andre studebønder. – Det blev til en anselig drift, han skulle sønderud med til foråret.

Esben vidste besked om det. Det var ikke mange dage siden, han havde talt med Jesper Pot, som havde været fordriver hos morbroder Martin i de sidste mange år.

»Han er god for den første snes tusind sølvdalere, det er din morbroder!« havde Jesper sagt, »jeg begriber ikke, du ikke holder dig noget mere til ham. Han har da ellers en hel del til overs for dig!«

Ja, morbroder Martin sad alene på sin store gård som barnløs enkemand. Intet ville være lettere for Esben end at blive som barn af huset i den rige gård, og dog lå det uden for, hvad der var muligt for Esben, for hvis han sluttede sig til morbroderen, måtte han med det samme bryde forbindelsen med sit hjem.

Så langt tilbage han kunne huske, havde der hvilet en knugende stemning i luften, når morbroder Martin kom på tale. Da mor i sin tid giftede sig med far, havde det

været imod morbroders vilje. – Den rige studebondes søster havde giftet sig med en fattig sallingbo på trods af sin broders vilje. Det havde Martin Bruun aldrig kunnet glemme hende, og han havde ikke siden villet kendes ved hende, eller hvad hendes var. – Flere gange, når nød og sygdom havde været til huse i Esbens hjem, havde hans fader tilbudt at gå til Martin og prøve på at få en forsoning i stand, men hans moder havde bestemt sat sig imod. »Skal nogen komme og bede om forsoning, må det blive Martin,« havde hun sagt. Og derved blev det.

Esben var nu nået ned på stranden og satte i trav ud mod isen. Der var allerede folk på færde. Han kunne se et par karle jage af sted på deres isslæder helt ovre ved Morskysten. De styrede ud mod bredningen. Han satte farten yderligere op. Det gjaldt nok om at skynde sig lidt, hvis han ville være med, inden de bedste fiskesteder blev taget.

Han skubbede slæden ud på isen, så endnu en gang efter, at ålestangen og øksen var surret ordentligt fast, og satte sig så overskrævs på slæden, tog en pigkæp i hver næve og stødte fra. Slæden gled udefter. Esben stegede til med sine pigkæppe, og slæden satte farten op og strøg af sted, så den iskolde luft svøbte sig

mod hans ansigt, uden at den dog formåede at betage ham glæden ved farten hen over isen. Han hujede og råbte overgivent til et par morsingboer, idet han strøg forbi dem. Den ene vinkede igen. Han kunne høre ham råbe, men opfattede ikke ordene.

Et stykke vej foran sig kunne han se endnu et par mand på isslæde. Han kunne ikke skelne, om det var folk fra Mors eller fra Salling. Men det fik også være. Hvad enten det nu var det ene eller det andet, så ville han foran dem!

Han jog pigkæppene i isen med rappe tag. Slædens meder sang i isen, og luften susede om ham. Der satte sig små isdråber på vantes grove uldhår. Han nærmede sig hurtigt de to foran, og inden længe strøg han op på siden af dem.

»Hvad, er det dig, der kommer strygende, Esben?« Det var Jesper Pot. Han vendte et rødt og grinende ansigt imod Esben og bakkede ufortrødet løs på sin halvlange pibe, »er du alene?«

»Ja, far kom lidt galt af sted med den ene hånd i forgårs!« svarede Esben, »det er vist håndleddet, det kniber med!«

»Så kunne du jo i stedet slå følge med din morbroder!« råbte den anden. En kraftig karl med rødt skæg. Esben kendte ham. Han tjente på en gård i Sillerslev.

»Ja,« grinede Jesper Pot, »Mar-

tin er også på isen til morgen. Det er ikke sådan med de fattigfolk. De må jo se at bjerge føden på bedste vis!«

De to karle slog en høj latter op, og Esben kunne ikke bare sig for at le med. Han vidste, at hans morbroder holdt meget af isslædturene og ålefiskeriet. Faren og spændingen tiltalte Martin Bruun, som den virksomme mand han var.

»Det var da kedeligt!« råbte Esben, »så tager han nok de bedste fiskepladser!«

»Ja, han styrede lige ud over bredningen over ad Jegindø til!« svarede Jesper og sendte en sky af tobaksrøg og ånde fra sig.

»Jegindø!« Esben studsede og rynkede brynene, »jamen, der er jo tyndis, har jeg hørt!«

»Så har du nok hørt rigtigt!« råbte den rødskæggede karl, »det sagde vi også til ham. Men han fortalte os bare, at tyndis just var det nemmeste at hugge hul i. Farlig så klog en mand han er, den Martin Bruun!«

Esben havde selv tænkt sig at tage om ad Kås hoved til og drejede fra de to andre, som fortsatte ud over bredningen.

Nu satte han farten lidt ned og holdt øje med isens flade. Han kom forbi flere velindpakkede mænd og knægte, som var i fuld gang med ålestangeriet.

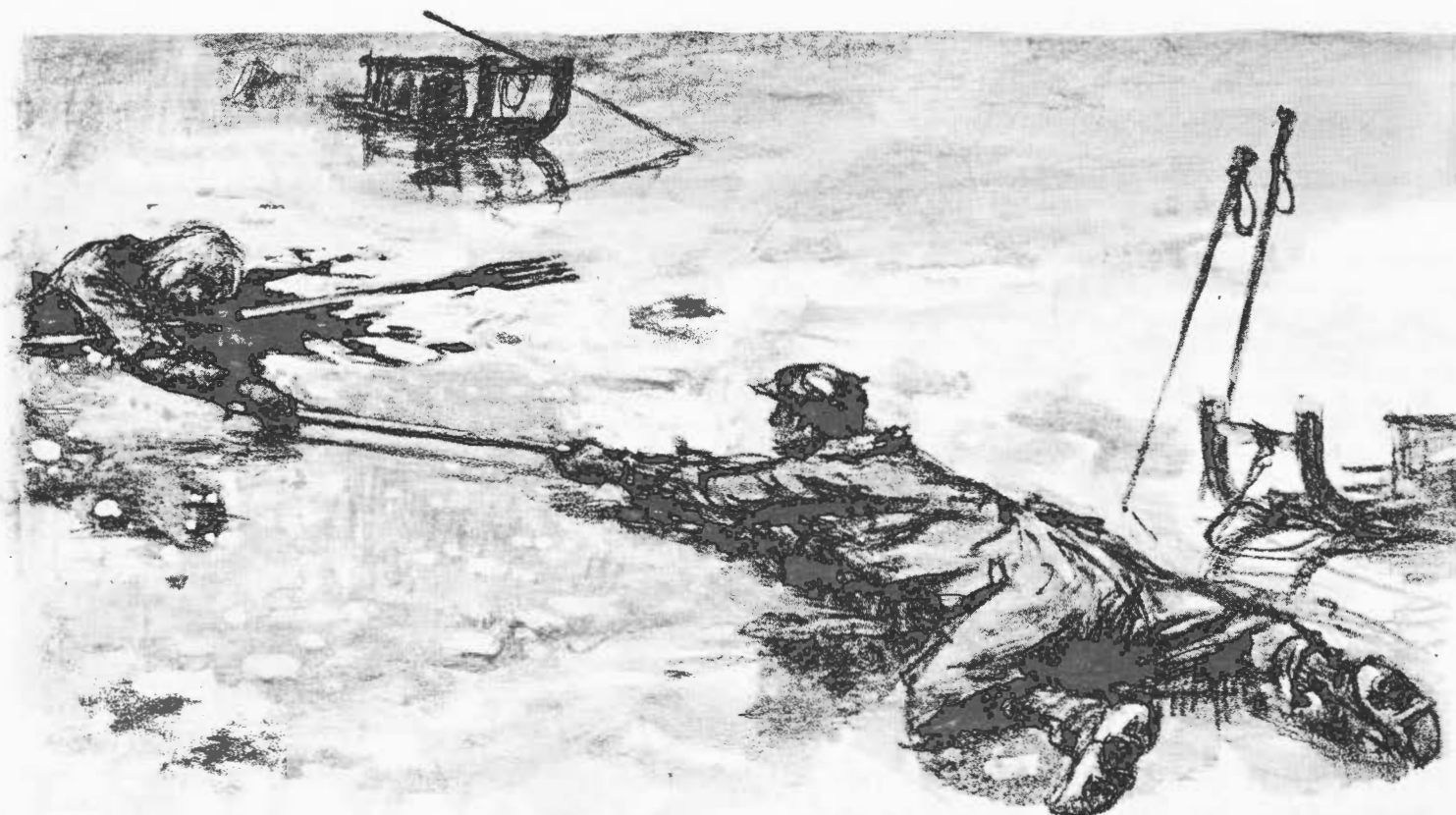
Pludselig satte han træskohæle-

ne imod og bremsede slædens fart, så isen sprøjtede til siderne. Han havde set luftblærer i isen. Hurtigt løste han ålestangen og øksen. Han strøg stedet helt rent for sne, og nu kunne han tydeligt se luftblærene, som røbede ålenes tilstedeværelse.

Han løftede øksen og slog til. Isen fløj i splinter omkring ham, og inden længe havde han hugget et trekantet hul i isen. Han lagde øksen fra sig på slæden og greb ålestangen, lagde den vel til rette i hænderne, tog godt sigte og jog den af al sin magt ned i hullet. Det iskolde vand stod i et stænk op fra hullet, mens Esben lod stangen glide mellem næverne. Da han trak stangen op, sad der fem ål på jernet. Han smed stangen på isen og sikrede sig sin snoende og vridende fangst. I en fart kom han dem i vidjekurven, lukkede låget til for dem og tog igen fat med ålestangen.

Ved middagstid var det forbi med det gode vejr. Tågen kom væltende ind fra vest og lagde sig som en tæt, klam dyne over sund og land. Man kunne næppe se et par armslængder frem for sig, og inde fra land begyndte kirkeklokkerne at ringe for at lede ålefiskerne gennem tågen.

Esben blev endnu lidt ved sit ålehul. Det blev hen på eftermiddagen, før han surrede den isede ålestang fast til slæden og øksen.

Han bankede næverne og trampede sig lidt varme til. Søgende så han sig omkring, men over alt lå tagemuren og hindrede ethvert udsyn. Han anstrengte sig for at skelne, hvor den nærmeste klokkeringning kom fra og besluttede sig omsider for en retning.

Forsigtigt stagede han sig frem med sine pigkæppe og stirrede ind i tågen, der satte sig som is og rim på hans klæder og ansigt.

Nu var de nok angst derhjemme. Alle langs fjorden var angst, når tågen overraskede ålestangerne ude på isen. Sidste år var der en halv snes stykker, som ikke vendte hjem. Vågerne havde krævet deres part.

Nu hørte han en af klokkerne tydeligt. Han syntes at skulle kunne kende klangen. Det måtte være Søndbjerg klokken. Den ringning skulle han holde på sin venstre side og lægge den bag sig. – Hvis han så holdt mod højre med slæden, skulle han ende inde ved bredden ud for Kaas sø!

Pludselig stivnede han og lyttede. – Jo, nu var det der igen! – Der var en, der råbte! – Esben standsede slæden og rejste sig fra den. – Råbet kom ud af tågen et stykke foran ham. – Det lød, som om karlen var i nød.

Esben satte sig atter på slæden og jog pigkæppene i isen. Råbene kom nærmere.

»Hallo!« råbte Esben af sine

lungers fulde kraft. – »Hallo! – Hjælp!« svarede stemmen.

Nu var den ganske tæt ved et eller andet sted i tågen lige foran ham. Han standsede slæden og skubbende den forsigtigt foran sig. – Det måtte være en, der var faldet i en våge. – Så gjaldt det om at være varsom, ellers havnede han selv i den våge, han skulle redde den anden op af.

Nu skimtede han noget mørkt et stykke fremme. Noget ubestemmeligt uformeligt noget. Han blev endnu mere varsom. Det mørke tog form af et stort kantet hul i isen. – Midt i vågen ragede et hoved og et par skuldre op.

»Nu kommer jeg!« råbte Esben.

»Gudskelov for det!« svarede stemmen, »men pas på. Der er tyndis her omkring!«

Esben studsede. Den stemme skulle han da kende, selv om den var hæs og fuld af angst. Han kunne nu tydeligt se manden ude i vågen. Karlen havde lagt sin ålestang tværs over hullet og holdt sig oppe ved den. Esben løste sin ålestang fra slæden, lagde sig fladt ned på maven og skubbende sig forsigtigt frem mod vågen med stangen foran sig.

»Læg dig så langt op på din stang, som du kan, og grib fat i enden af min stang!« råbte han til den forulykkede, idet han langede sin ålestang ud over vågen.

Den anden greb fat i Esbens

ålestang og hævede sig op, så han kom til at ligge med brystet på sin egen stang. Esben trak langsomt og sejt i sin ålestang og presede træskosnuderne i isen for ikke at glide hen mod vågen. Isen i vågens kant knagede faretruende. Det samme gjorde ålestangen, der lå på tværs af vågen. Nu havde den uheldige ålefisker fået kantet sig så langt op, at han lå med maven mod sin ålestang, og samtidig var denne skubbet hen mod vågens kant.

»Hold din ålestang under dig, når du maver dig op på kanten!« råbte Esben.

Den anden svarede ikke, men gjorde, som Esben sagde. Et par gange brast isen under ham, men endelig lykkedes det ham at slippe helt op og mave sig hen til Esben.

»Hvad, er det dig!« gispede den reddede.

Esben stirrede forbavset på ham. Det var ingen ringere end hans morbroder Martin.

»Tak skal du have for den håndsækning, Esben!« Martin stablede sig stønnende på benene og rakte Esben hånden.

Esben vidste ikke, hvad han skulle sige. Men pludselig gik det op for ham, at Martin var driven ved våd. Han måtte i hus og varme i en hast, ellers kunne han få det, han aldrig forvandt. I en fart fik han morbror Martin til at sætte sig på slæden, kneb sig selv en plads lige bag ham og stagede løs

med sine pigkæppe, som han aldrig havde staget før i sit liv.

Nu havde han Søndbjerg kirkeklokke bagud til højre for sig. Han styrede stadig slæden til højre og nåede bredden. Han kunne kende de tre store sten på stranden.

De talte ikke sammen, mens de trampede gennem sneen op mod skoven, men til gengæld sludrede de løs alle sammen, da Martin var kommet i varme, tørre klæder. Det var endda Esbens faders stadsklæder. Det var, som al den snak løste op for mange års bitterhed og trods. Da Esben hen mod aften forsynet med en lygte fulgte sin morbroder på vej ned mod fjorden, var det blevet en aftale, at Martin Bruun skulle fejre sin jul sammen med sin søster og hendes familie.

Esbens far og mor stod uden for huset og så efter de to skikkelser og den svingende lygte. »Ålene, far!« udbød moderen pludselig. »Esben sagde, at kurven var fuld af ål. Dem havde jeg rent glemt!«

Esbens far smilede.

»Ålene! – Ja, det er da rigtigt, mor. – Ja, det må vel da siges at have været ret en velsignet ålefangst den!«

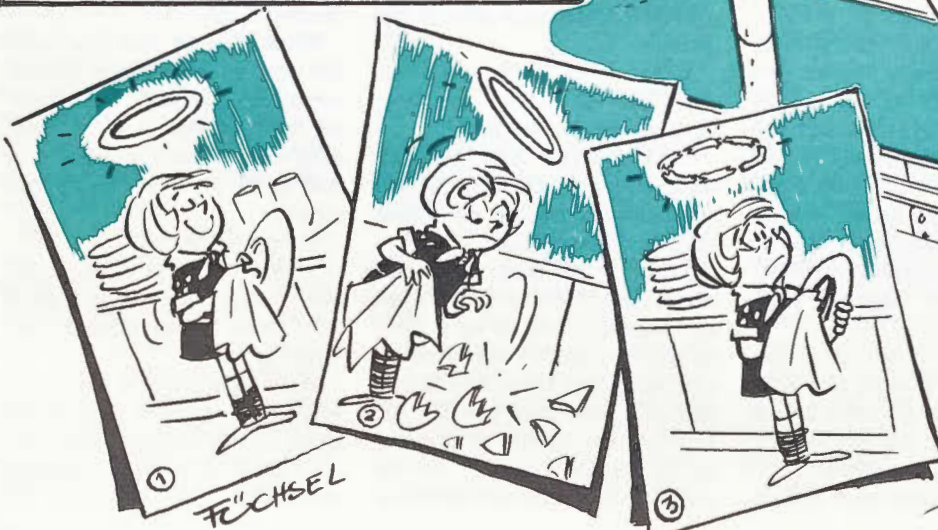
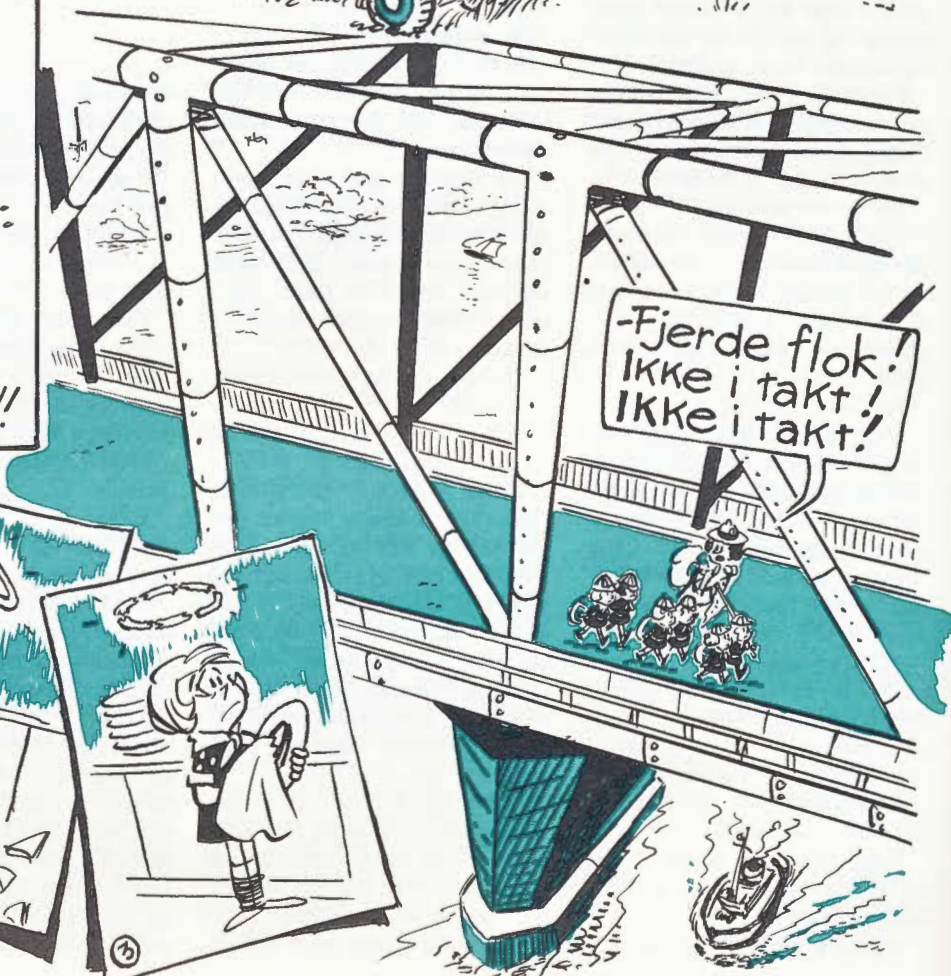
Han fulgte efter sin kone ind i bryggerset, hvorfra lygteskæret sivede ud i skumringen, som bredte sig østfra ind over det sneklædte Sallingland.

-De går mægtigt! Vi har måttet
ansætte en til at vaske op!

-Det kan da ikke være
dit alvor, Herluf? MIG,
dín gamle tropsfører...!!

Den anden søndag i december plejer vi i vor trop at synge julen ind henne på sygehjemmet. Med en Luciabrud og tolv terner i hvide natkjoler i spidsen går vi rundt i alle værelserne med lys, kaffe og småkager for at ønske glædelig jul til alle patienterne, mens vi synger julesalmer. De syge mennesker glæder sig hvert år, til vi kommer, siger de, og jeg synes efterhånden, det er en hyggelig indledning til julen. Det er også meget skægt at se de andre spadserere gravalvorligt rundt i lange natkjoler, mens vor stakkels tropsfører Susan farer

selv bagefter benævnte som en baglæns Lysander med dobbelt gevind.

Der var også et år, hvor Smutte var så optaget af at studere de tekniske detaljer ved den gamle Petersens kunstige ben, som han havde stillet hen i hjørnet, så hun helt glemte at holde øje med den flødekande, hun havde i hånden. Hun kom først i tanker om den igen, da hun havde fået hældt alt indholdet ud i Petersens hjemmesko.

I år havde vi lovet Susan, at vi skulle gøre os al mulig umage for at alt skulle gå godt og passe så-

værelse for at servere kaffen, synge en sang og ønske glædelig jul. Mågerne, som jeg er patruljefører for, skulle ind til den gamle fru Jørgensen, som før har boet på samme vej, som jeg gør, så vi kendte hende godt. Hun var også glad for at se os, og vi sad også længe inde hos fru Jørgensen. Vi smilede, og vi prøvede at vise vort bedste julehumør og -sind, men det var ikke let, – for der var så forfærdelig dårlig luft. Vi led alle i stilhed, mens vi med miner og fagter prøvede at forklare hinanden, hvor slemt, vi syntes, det var. Til sidst tog Tut en

havde siddet ubemærket i sit bur i hjørnet med åben dør, og Tut havde overhovedet ikke set den, mens vi havde været der.

»Mads,« råbte fru Jørgensen, og rakte hænderne ud mod den lille fugl, der nu sad og skuttede sig i et træ uden for vinduet.

»Det må De søre'me' undskylde, fru Jørgensen,« sagde Tut, »nu skal jeg gå ud og fange den til Dem igen,« og som en hvirvelvind for hun ned ad trappen for at fange Mads ind igen.

»Mon ikke vi skal give hende en hjælpende hånd?« sagde Tvilling,

EN UNDULAT I HÅNDEN

AF BØLLE

ILLUSTRERET AF THORA LUND

rundt som en flue i en flaske af bare nervøsitet, for at det hele nu skal gå planmæssigt. Hun plejer selv at sige, at kan hun ikke undgå uheldene, så kan hun altid forsøge at forhindre følgerne af dem i at blive for store.

Susan mindes tit den søndag for flere år siden, hvor Hjort syngende med høj røst gik op ad trappen til første sal iført hvide gevandter og kaffekande. På det næstøverste trin forstummede sangen pludseligt, da hun trådte op i natkjolen og sammen med kaffekanden tog trappen nedad i et spring, som hun

dan på Susans julehumør. Vi gik pænt og forsigtigt, sagde ingen op-hidsende ting til de søde gamle mennesker, passede på vore tændte julelys og opførte os så eksemplariske, så vi skulle være helgarderede over for uheld. Men alligevel

Da stuerne, hvor de sengeliggende patienter bor, er ret små, så kan vi ikke alle 32 myldre ind på een gang. Hvis vi skulle det, så var det i hvert fald nødvendigt, at de syge blev båret udenfor så længe. Derfor plejer vi at fordele os, så der kun går én patrulje ind i hvert

rask beslutning. Hun rejste sig op og gik hen og lukkede vinduet op på vid gab. »Når vi sidder så mange herinde,« sagde hun med en påtaget ligegyldig mine, »så bliver luften så dårlig. De har ikke noget imod, at vi lukker lidt op, vel fru Jørgensen?«

Fru Jørgensen så pludselig helt forkert ud i ansigtet. Hun råbte et lille halvkvælt »Jo« ud i rummet, men Tut havde allerede lukket vinduet op, og var ved at fæstne kroge til haspen, da pludselig en lyseblå undulat fløj gennem den lille stue og ud igennem vinduet. Den

og hele patruljen løb ned efter Tut; – Tvilling og Høg stadig iført de lange, hvide natkjoler.

Mads sad oppe i plejehjemmets store pæretæ og så forbavset på verden. Man kunne tydeligt se, at dens størrelse bogstaveligt talt tog pippet fra ham. Tut stod nede under træet og kaldte, men Mads hørte ikke noget. Hun havde fået fat i sådan en lang dims, som man plukker æbler med, – I ved en pose på en stang, – og den prøvede hun på at fange Mads i, men det var ikke let. Fuglen sad ellers pænt stille på sin gren, og Tvilling sag-

de: »Den er nok helt blændet af lyset,« men Høg mente snarere, det måtte være den friske luft, der virkede så overrumplende på den. Da Tut var træt af at stå og fiske efter fuglen, overtog jeg æbleplukkeren, men lige i det øjeblik, hvor jeg mente at have taget det helt rigtige bestik af Mads, så lettede fuglen og flaksede gennem plejehjemets have over i en busk i nabo-haven.

Hele patruljen sprang af sted

inden for lågen sad en stor og vred bulldog og så på hende. Den knurrede ildevarslende, og hver gang én af os lagde hånden på lågen, skruede den op for lyden og lettede bagdelen fra fliserne. Vi kaldte på Mads, og vi talte venligt til hunden, men ingen af kreaturerne rykkede sig en tomme. Tvilling udtænkte en indviklet plan, hvorefter et af Mågepatruljens medlemmer skulle fange bulldogens opmærksomhed og holde den fast.

for at komme ind i haven efter Mads, som nu sad så lavt, at han kunne tages med hænderne. Høg nåede først hen til naboens låge. Hun sprintede godt til trods for sin lange, hvide natkjole og lucia-kransen, der efterhånden var gledet koket ned over det ene øre. Hun lagde rask hånden på lågen for at åbne den, men hun trak den lige så hurtigt til sig igen, som om hun havde fået et elektrisk stød. Da vi andre nåede frem, så vi, hvad der holdt Høg tilbage. Lige

Til dette formål skulle hun bruge et kødben bundet til en lang kæp, og mens hunden koncentrerede sig om at fange kødbenet, skulle et hurtigt medlem af patruljen flin-tre ind i haven, fange fuglen og spæne ud igen. Det var den bedste ide, vi kunne udtænke, men den kunne ikke praktiseres, for der var ingen i Mågerne, som anså sig selv for at være hurtig nok til ekspeditionen ind i haven.

På dette tidspunkt fløj en flok gråspurve gennem haven, og Mads

løftede sine vandblå øjne mod dem og fløjtede begejstret. Han strakte sine vinger og forsøgte at følge med flokken, han slog sig ned på plænen midt iblandt dem og gav dem sit glansnummer: »Dengang jeg drog af sted«; men spurvene hakkede blot efter ham og fløj videre. Mads så efter dem med et blik, der kunne røre en sten.

Bulldogen havde nu fået øje på den ensomme Mads på græs-plænen, og den nærmede sig det intetanende dyr med langsomme, lyd-

løse bevægelser. Vi stod som hypnotiserede ved havelågen og så på hunden, og da vi forudså, at fru Jørgensens kæledyr blot havde et enkelt sekund tilbage i denne til-værelse, brød vi ud i et råb af skufelse og ærgrelse, og dette hyl forskrækkede den stakkels Mads, så han lige nåede at lette fra plænen en brøkdel af et sekund, før end hundens kæber klappede sammen i den tomme luft. Mads flakkede ned gennem haverne. Man kunne se, han var træt nu; han havde

fløjet mere i dag, end han havde gjort i hele sin tidligere tilværelse.

Med opbydelse af sine sidste kræfter fik Mads manøvreret sig ned til torvet. Midt på torvet står byens stolthed, springvandet, som sparekassen skænkede staden ved sit jubilæum. Det består af en ret stor rund stenkumme, som i midten er forsynet med en statue af en bondepige i nationaldragt. I turisttiden springer seks vandstråler ud fra stenen, pigen står på. Mads

satte sig til hvile på pigens hoved og så på alt vandet i kummen, mens vi andre stillede os i en kreds rundt om springvandet, som om det kunne forhindre fuglen i at skifte opholdssted.

»Hvem vader ind og henter Mads?«, spurgte jeg og så mig om i kredsen. Ingen meldte sig frivilligt.

»Så må det vel være dig, Tut. Du har lukket fuglen ud, så må du også fange den igen,« sagde jeg, for nu måtte vi have en ende på den historie. Tut sukkede, men satte sig ned og tog sko og strømper af.

»Du kan da være glad for, at vandet ikke springer i dag,« trøstede Høg, som stod midt på byens torv iført en lang, hvid natkjole, der efterhånden var blevet våd og snavset helt op til knæhøjde.

»Du kan heller ikke drømme om, hvor glad jeg er,« sagde Tut, men hun så nu slet ikke ud, som om hun mente det. Varsomt klatrede hun op på kanten af springvandet, og med alle tegn på afsky stak hun en forsigtigt prøvende storetå ned i det kolde og snavsede vand. Hun kastede et blik på Mads, sukkede og begyndte langsomt sin vandring gennem springvandet, mens vi strakte os til det yderste for at støtte hende på den skrånende og slimede bund. Endelig nåede Tut over til pigen, og stille og forsigtigt trådte hun op på soklen. Ingen sagde et ord, og alle stod bomstille, for en pludselig bevægelse kunne jo forskrække Mads, så han igen skiftede plads. Tut strakte sig op langs figuren, og hun førte langsomt sin hånd op bag pigens nakke, og roligt lukkede hendes kolde fingre sig om Madses lige så kolde krop. Da brød hele patruljen ud i et stort hurra, og Tut stod sejrstolt på soklen af vort springvand på bare tæer og svingede sin hånd med en lyseblå undulat over sit hoved. Hun mindede til forveksling om Den lille Hornblæser.

Vor glæde var stor og overstrømmende, og i triumf gik turen så tilbage til plejhjemmet.

Det er svært at sige, om fru Jørgensen eller Mads var glædest for gensen, men glæden var stor hos dem begge, da Mads atter sad på sin vante plads i buret, og den var vist ikke mindre hos os, fordi vi havde kunnet finde fuglen og følge ham hjem til den søde gamle dame igen.

DEN DEJLIGE SNE

ILLUSTRATION GERDA RYDAHL

Det sneede og det sneede
i flager ned fra skyen
På mor og Lillemusen,
som var på tur i byen.

Mor skutter sig i kulden
og skotter op mod himlen,
mens Musen strækker hænderne
mod sneens våde vrímlen.

Hun jubler højt af glæde
ved dette snevejrsvæsen
med klaskevåde bløde stænk,
som kilder sjovt på næsen.

De står ved stoppestedet,
mor utålmodigt tripper.
Men Musen stikker tungen ud
og af det våde nipper.

Det sner i store flager,
som samles op af Musen;
hun laver sig en kage
og ta'r den med i bus'en.

Det er jo vint'rens første sne,
og den vil Musen vise
derhjemme til sin teddybjørn
og gamle Dukkelse.

»Men Musen dog!« si'r mor'en,
da hun kan se, det render
mistænkelig fra barnets
små røde, våde hænder.

Og Musen ser benovet
at, af den hvide kage
er noget snavset smeltevand
alt det, som er tilbage!

Så meget her i livet
af det, man ville spare,
var just som Musens snehold
en ubestandig vare!

Bro

mobiler

HVAD DER SKAL BRUGES AF MATERIALE OG REDSKABER FOR AT FREMSTILLE DE TO MOBILER:

3 røde sugerør (plastic)
4-5 piberensere
1 stk. ret tykt sort karton ca. 25×35 cm
1 stk. ret tykt hvidt karton ca. 20×30 cm
Rød sytråd
Rød, blå og gul vandfarve eller »speedmarkere«
Carbon papir (kalkerpapir) – Spids, hård blyant – Saks – Lineal – Stoppenål og synål – Passer

SÅLEDES FREMSTILLES MOBILE I

Læg et stykke carbonpapir under denne side. Kalkér konturtegningerne A, B, C, D, E og F over på det hvide stykke karton. Klip dem ud.

Mal med vand- eller spritfarve (speedmarker) skive A gul, B blå og C rød på begge sider.

Læg D, E og F på den sorte karton og tegn med en spids blyant deres omrids. (Har du en passer kan du ved hjælp af den tegne D, E og F direkte på den sorte karton ved at tage målene fra konturtegningerne uden først at tegne dem over på den hvide karton). Klip dem ud.

Stik med en stoppenål et lille hul i hver af de kulørte skiver som angivet på tegningen. Bind med den røde sytråd de kulørte skiver fast i hullerne i de tre sorte skiver. Den gule i D, den blå i E og den røde i F.

Klip tre stykker sytråd af i 20 cm længde og bind et stykke i det øverste hul i hver af de tre sorte skiver.

Klip et sugerør til, så det måler 16 cm. Stik en piberenser ind i det. Er den for lang, klippes enderne af. Fastgør skiverne E og F i hver sin ende af sugerøret: træk med en synål tråden igennem sugerøret, afpas trådlængden og bind den fast efter at den er lagt et par gange om sugerøret (se fig. 1).

Bind et stykke sytråd om midten af sugerøret. Find balancepunktet ved at skubbe knuden lidt frem og tilbage indtil røret hænger vandret. Giv det derefter et lille knæk, hvor knuden sidder.

Klip et nyt sugerør til i en længde af 20 cm. Stik en piberenser ind i det. Da piberensere kun er ca. 16 cm lange, stikkes en anden piberenser ind i sugerørets modsatte ende. Klip af, hvad der stikker uden for.

Fastgør nu skive D i det ny sugerørs ene ende. I den anden ende fastgøres det første sugerør med skiverne E og F.

Bind nu sytråd om midten af sugerøret og find også her balancepunktet. Giv sugerøret et lille knæk ved knuden, klip løse tråder af og mobilen er færdig til at hænge op.

Den danske uromager Chr. Flensted er specialist i at lave mobiler. Mange af hans arbejder sendes ud over hele jorden. Til Spejderjuls læsere har han lavet 2 fikse mobiler, som er spændende – og dog ikke for vanskelige at lave. Du skulle prøve at gå i gang med opgaven, som måske endda kan inspirere dig til selv at finde variationer og nye modeller.

SÅLEDES FREMSTILLES MOBILE II

Kalkér konturtegningerne G og H over på hvidt karton og klip dem ud. Tegn ved hjælp af skive G tre cirkler på den hvide karton og klip dem ud. Mal den ene blå, den anden rød og den tredje gul på begge sider.

Læg den udklippede figur H på den sorte karton, så kartonens stivhed går på langs af figuren og tegn med en spids blyant dens omrids. Tegn ialt tre sådanne figurer og klip dem ud.

Stik med en stoppenål et lille hul i hver af de kulørte skiver og i hver af de sorte nøjagtigt som angivet på tegningen. Bind med sytråd de kulørte skiver fast i hullerne i de tre sorte figurer.

Find balancepunktet på alle tre figurer. Det gøres ved hjælp af en synål, som forsigtigt stikkes ind ganske nær figurernes overkant. Balancepunktet ligger ca. 1 cm bag det store runde hul. Flyt nålen lidt frem og tilbage indtil figurerne hænger helt vandret.

Fastgør nu 25 cm tråd i hver af de tre figurer. Stik et hul i underkanten af figuren med den røde skive og bind figuren med den gule skive fast i det (se fig. 2).

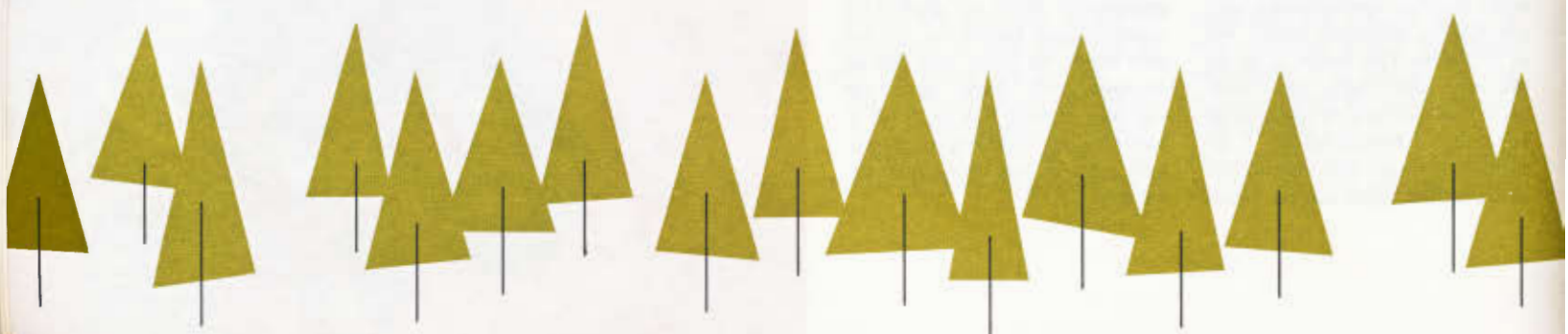
Tag et sugerør, stik en piberenser ind i det. Da piberensere som nævnt under mobile I, er kortere end alm. sugerør, stikkes en anden piberenser ind i sugerørets modsatte ende. Klip af, hvad der stikker uden for.

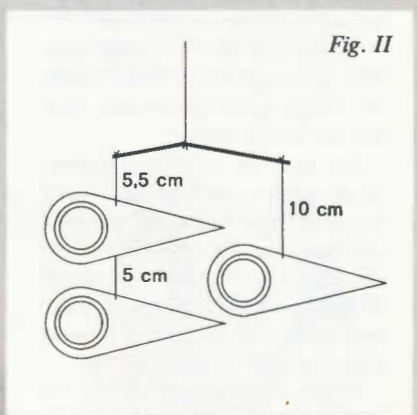
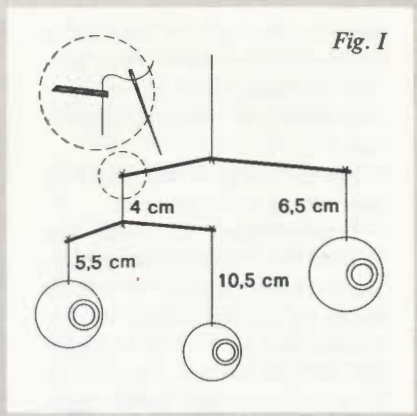
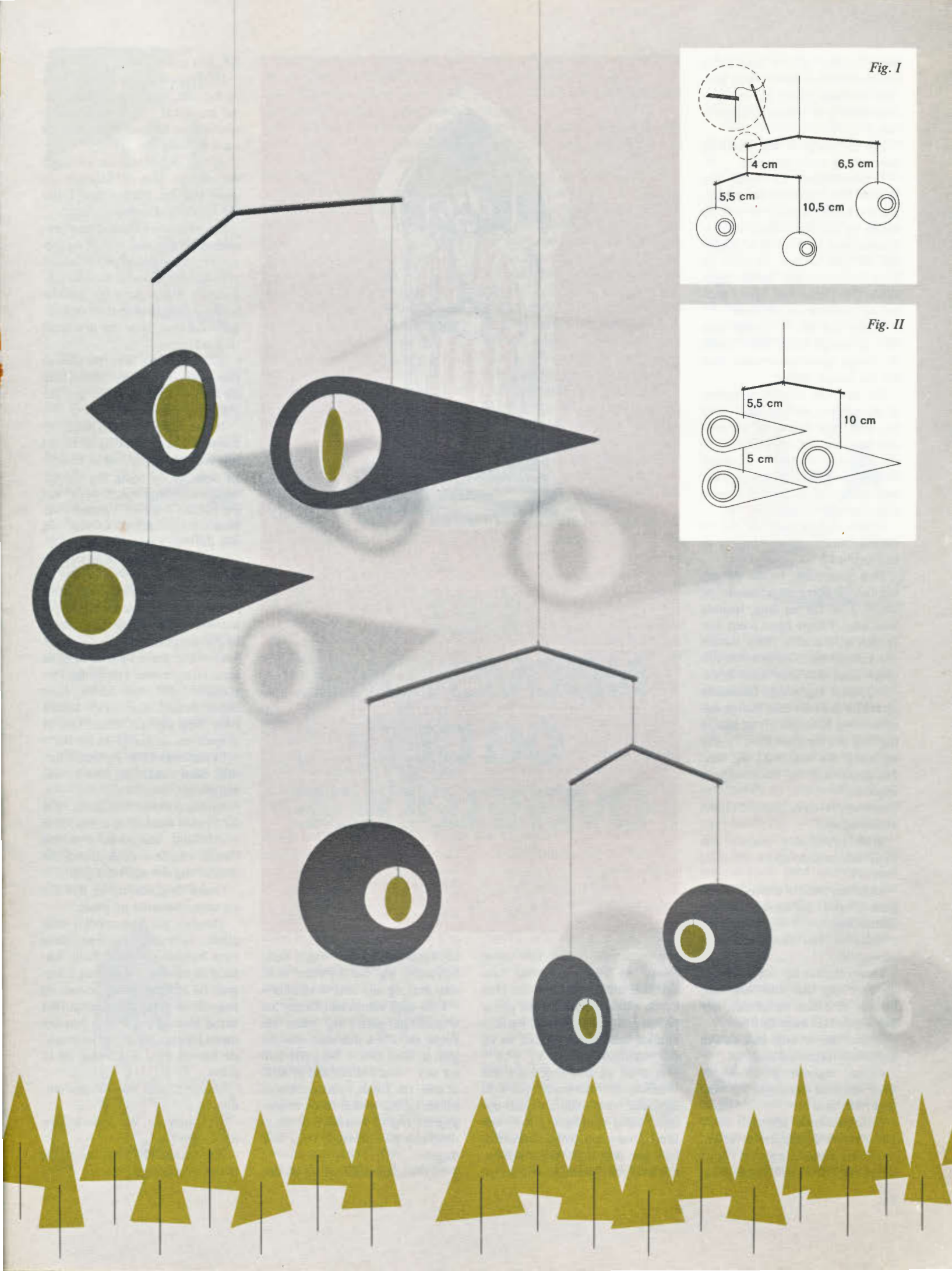
Fastgør nu snoren med den enkelte figur med den blå skive i sugerørets ene ende og snoren med de to forbundne figurer i rørets anden ende på samme måde som ved mobile I.

Bind et nyt stykke sytråd om sugerørets midte, find balancepunktet ved at skubbe knuden lidt frem og tilbage indtil røret hænger vandret.

Giv det et lille knæk, hvor knuden sidder. Klip løse tråder af, og mobilen er færdiglavet.

God arbejdslyst!

Ved nattetid gik en ung fattig håndværker ved navn Oman gennem Bagdads gader på vej hjem efter en lang og trættende arbejdsdag.

Fra en sidegade lød pludselig høje råb og vrede stemmer.

I måneskinnet så Oman fire skumle fyre overfalde to armeniske købmænd. Oman var ung og stærk, og da han tilmed var bevæbnet med en tung stok, lykkedes det ham at drive røverne på flugt. Købmændene havde ingen skade lidt. Oman bød derfor godnat og fortsatte sin vej hjem.

Næste dag gik for Oman som alle de øvrige dage. Han havde et strengt legemligt arbejde, men det var lønnet dårligt.

Da han om aftenen udmattet lå på sit leje, tænkte han: »Jeg har slidt hele dagen for en halv drachme, og det er ikke nok til det allernødvendigste. O, store Muhammed! Havde jeg blot det nødvendigeste, så ville jeg være lykkeligere end vesiren!«

I dette øjeblik bankede det på døren. Oman lukkede op og så en fremmed.

Den fremmede havde et ærverdigt og fornemt udseende og væsen. Han bar en lang, lysende hvid talar. I højre hånd holdt han en stav af ibenholt. Hans turban var kostbar og et langt hvidt velplejet skæg dækkede hans bryst.

»Oman,« sagde den fremmede og trådte ind i det lille, fattige værelse. »Jeg kommer for at hjælpe dig! Jeg gik forbi dit åbne vindue og hørte, du talte med dig selv. Du ønsker kun det nødvendigeste, sagde du!«

»Hvem er du?« udbød Oman mistænksom.

»Din skytsånd!« svarede den fremmede med en smuk og venlig stemme.

»Min skytsånd!« udbød Oman glad. »Nuvel! Jeg ønsker kun det nødvendige.«

»Hvad forstår du ved det nødvendige?«

Oman tænkte sig om: »Ris, så jeg hver dag kan stille min sult, brænde til arnen og klæder, der kan skjule min nøgenhed!«

»Hvor stor en sum kan dække disse dine fornødenheder?«

Oman regnede på fingrene: »Een drachme om dagen vil være tilstrækkelig.«

Den fremmede nikkede: »Her har du otte drachmer. Hver ottende dag kommer jeg igen.« Med disse ord forsvandt skytsånden.

»Nu er min nød forbi!« sagde Oman og betragtede med bankende hjerte de otte mønter. Han havde aldrig ejet så mange penge på een gang. »Nu behøver jeg ikke at slide hele dagen for lidt ris og lidt brænde.«

Han så sig omkring i det lille værelse, der rummede hans få ejendele, men han så med nye øjne. »Ved profetens grav!« udbød Oman pludselig. »Hvorfor bad jeg ikke min skytsånd om nogle af de småting, som er så

nødvendige? Jeg har ingen køkenskager, jeg har hverken bord eller stol, og min seng er elendig!«

Otte dage senere sad Oman om aftenen på gulvet og spiste sin kogte ris. »Een drachme om dagen er ikke nok!« betroede han sig selv. »Man bliver ked af altid at spise ris. Tænk, hvis man kunne tillade sig lidt lækker mad om søndagen? Jeg vil bede om at få to drachmer på alle søndage og festdage!«

Skytsånden indfandt sig på den

tid, han havde lovet.

Oman kastede sig ned for ham og fortalte, hvor meget han alligevel manglede i at have det nødvendige og dermed følelsen af at være lykkelig.

»Vogt dig, Oman!« advarede skytsånden ham. »Forlanger du mere end det nødvendige, forlader jeg dig for bestandig.«

Oman havde i de otte dage gennemtænkt alle sine ønsker og forsvaret dem. Han udfoldede sådan veltalenhed, at ånden til sidst nikkede og tilstod ham fire guldde-narer til indkøb af møbler og køkkenredskaber samt to drachmer til søndagene.

Uden at ville høre på Omans taksigelser, forlod skytsånden ham med løftet om at komme igen om otte dage på samme tid.

Næste dag købte Oman ny møbler, bragte dem hjem til det lille værelse og prøvede at anbringe dem, så de rigtig tog sig ud. Men nu opdagede han, at det var en håbløs opgave: Væggene var revnede, jordgulvet snavset, og alle døre og karme var skæve.

Oman hentede naboen, der var murer.

»Det kan ikke betale sig at reparere på den gamle hytte!« sagde naboen. »Det bliver billigere at bygge et nyt hus!«

Oman ærgrede sig over at se de smukke ny møbler i de fattige omgivelser. »En dag falder taget ned!« tænkte han. »Det knuser både mig og møblerne. Det er simpelthen livsfarligt at bo her!«

Skytsånden kom, og Oman fortalte ham straks om sine betænkeligheder.

Ånden nikkede forstående. »Du får 50 guld-denarer til et nyt hus!«

»Hvilken velsignelse!« tænkte Oman. »At have en skytsånd, der skaffer mig det nødvendigeste!«

Oman byggede sig et nyt hus og satte møblerne på plads.

Derefter gik han rundt i stille glæde, satte sig i stolene, strøg over bordets polerede flade, lukkede de smukke døre op og i, kiggede ud af de ny store vinduer og prøvede til sidst sin ny seng. Den var så blød og magelig, at han den næste morgen havde det allerstørste besvær med at komme op til tiden.

Havde Oman nu det nødvendige?

Har man det, når man er ung og – alene?

Kan en sød lille kone henregnes til det overflødige?

Nej, fastslog Oman. En hustru er det eneste ene jeg nu savner. Så først bliver mit hus et hjem, og jeg får en god kammerat, som fordriver ensomheden.

Optaget af disse tanker kom han en dag forbi det store torv i Bagdad.

Foran en slavehandler havde samlet sig et mægtigt opløb. Oman maste sig frem og så årsagen: en ung, tilsloret, ualmindelig vel-skabt kvinde.

En fed velhaver forhandlede med slavehandleren, og den unge kvinde måtte løfte sløret. Oman fangede i disse sekunder synet af så skønt et ansigt og så dejlige øjne, at forelskelsen greb ham som en feber.

Stivnet stod han der, betaget af pigens skønhed og hjerterystende angst for, at den fede køber ville overtage hende.

»Hun er tcherkesserinde!« oplyste slavehandleren. »Lige fyldt atten. Ingen mand har rørt hende. Hun synger som en nattergal, hun kan danse og spille på lut, så alle glemmer tid og sted. Hun er den fuldkomne kvinde, en enestående sjældenhed, som kan erhverves for kun 2000 guld-denarer!«

Til Omans store lettelse gik køberen. Han ville ikke betale så meget. Oman stod skælvende af feber og frygt hele dagen. Mange kom, så og spurgte, men ingen kunne eller ville betale den forlangte pris.

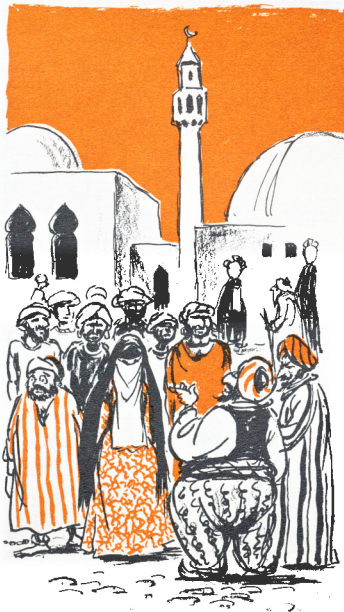
Samme aften kom skytsånden til Omans hus.

Oman kastede sig ned for ham og rakte oprevet hænderne frem imod ånden.

»Fortæl mig, ædle skytsånd: Henregnes en smuk og trofast hustru til det overflødige? Skal jeg tilbringe mit liv i ensomhed?«

Ånden smilte og nikkede: »En kone er nødvendig for en ung, sund mand. Find dig en god og sund håndværkerdatter, og I har min velsignelse!«

»Ak!« sukkede Oman og vred sig. »Det er jo slet ikke det, jeg ønsker. Når en mand er forelsket

indtil vanvid, er det så ikke nødvendigt, han får den, han elsker?«

Ånden nikkede: »Det er absolut nødvendigt!«

»Jeg er jordens lykkeligste menneske!« stønnede Oman. »Jeg elsker en ung slavinde, skøn som . . . nej, ord kan ikke beskrive hende. Men prisen er høj, 2000 denarer i guld!«

»Du er syg!« svarede ånden. »Det er nødvendigt at købe medicinen, der kan redde dig, og det er nødvendigt at betale, hvad denne medicin koster!«

Den unge kvinde hed Asserli. Rank, rolig og yndig fulgte hun efter Oman, til de kom til huset, Omans smukke ny hus.

Asserli fo'r tilbage i rædsel og

skreg: »Ved profetens grav! Hvor har du ført mig hen?«

»Til dit hjem!« svarede Oman uroligt.

»Skal jeg bo i dette skur?« Asserli vendte sig mod Oman og hvislede hvidglødende af raseri: »Tror du, at du kan byde mig dette? Jeg, der er værdig at være fyrstens hustru, skulle være en stoders slavinde!« Asserli lo så højt og vildt, at alle naboerne kom frem i døre og vinduer.

Oman blev bleg og fik smalle læber.

Han greb Asserli om håndledet og trak hende ind i huset.

»Vær rolig!« sagde han. »Vi har ikke overflod, men vi kommer aldrig til at mangle det nødvendige.«

Det var ikke helt rigtigt. Oman fik kun een drachme om dagen, og det var absolut ikke nok til to, hvoraf Asserli var den ene.

Asserli tilbragte dag og nat i sengen.

Hun ville ikke spise, kunne ikke sove og græd bestandig.

Prøvede Oman at trøste hende, vendte hun ryggen til ham. Hun ville ikke tale med ham og ikke have det mindste med ham at gøre.

Oman følte sig hundrede gange så elendig som dengang, han var fattig og ene. Otte dage slæbte sig af sted, og endelig kom ånden.

»Jeg er ulykkelig!« udbrød Oman, og så forklarede han, hvad der var sket. »Hun kan ikke nøjes med den føde, jeg får, og hun skal have smukke og kostbare klæder, ellers beholder jeg hende ikke.«

»Hvormeget,« spurgte ånden, »mener du er nødvendigt?«

»Jeg har regnet det omhyggeligt ud!« svarede Oman. »Jeg mener, to gulddenarer om dagen er tilstrækkeligt.«

Ånden smilte. »Det er tolv gange så meget som tidligere! Nuvel! Her er 16 gulddenarer.«

»Det er kun til føden!« skyndte Oman sig at tilføje. »Jeg elsker Asserli, men hun kan ikke udstå mig, fordi jeg er tarvelig klædt. Det er nødvendigt, jeg får ny, velsiddende klæder af gode stoffer!«

Ånden nikkede.

»Asserli trænger også til tøj!« fortsatte Oman. »Hun sagde til mig en dag, at hvis jeg ikke havde købt hende, så havde hun i dag båret Indiens skønneste og blødeste stoffer. Hvis hun skal elske mig, er det nødvendigt, jeg skaffer disse stoffer!«

Ånden nikkede igen.

»Og en lut!« føjede Oman til.

»Asserli må have en lut. Hun må ikke kede sig, når hun er alene.«

»Du har ret!« sagde ånden. »Hvormeget skal du bruge?«

»Eet tusinde gulddenarer kan klare det!« svarede Oman lykkeligt.

»Vær så god!« nikkede ånden. »Hold dig kun til det nødvendige. Vi ses om otte dage.«

Omans øjne funkede af glæde, da han næste morgen gik ud for at købe tøj til sig selv. Han ville overraske Asserli. Hun vidste ikke noget om åndens besøg den foregående aften.

Oman vendte hjem i en kostbar og velsiddende dragt. En køb-

mand fulgte ham med et udvalg af de skønneste stofprøver.

Asserli havde ondt ved at genkende sin herre. Hun syntes betydeligt bedre om ham, som han så ud nu, og stofprøverne havde hendes fulde interesse. Da Asserli var praktisk anlagt, forsynede hun sig, så der blev sørget både for den nuværende og fremtidige nødvendighed. Samme dag købte hun sig også en lut, besat med ægte perler. Da Asserli prøvede den, nynnede hun en lille sang, hvori hvert vers sluttede med ordene: »Fra taknemlighed til kærlighed er der kun ganske kort.« Oman lyttede betaget, og da han opfattede ordene, fløj han helt op i den syvende himmel.

Nu mente Oman sig på tinden af al menneskelig lykke.

Men en dag han kom hjem, opdagede han en ung mand, der listede sig omkring huset og kiggede ind ad vinduerne.

Skinsygen bruste op i Oman, og da Asserli var urolig og ophidset, skønt hun nægtede at kende den unge mand, turde Oman ikke forlade huset.

Da skytsånden indfandt sig, var

Oman sørgmodig og grublende.

»En mand, der har en smuk hustru, må passe på, at man ikke stjæler hende? Er det ikke nødvendigt?« spurgte Oman.

Da ånden nikkede, fortsatte

Oman: »Jeg må anskaffe nogle slaver, der kan bevogte min kone, når jeg er ude. Jeg tør ikke lade hende alene.«

»Hvormange?« spurgte ånden.

»Antallet må stå i forhold til min skinsyge!« svarede Oman mørkt. »Mindre end seks slaver og seks slavinder kan ikke gøre det!«

Ånden nikkede: »Er der mere?«

»Desværre ja!« svarede Oman.

»Mit hus er for lille til så mange mennesker. Jeg må have et større, og jeg må have flere penge til de daglige udgifter. Asserli og jeg har allerede fundet et passende hus – inde på hovedgaden. Det sælges fuldt møbleret, men det er dyrt!«

»Hvad der er nødvendigt, skal til – uanset prisen!« svarede ånden. »Hvad koster huset?«

»30.000 gulddenarer!«

Oman fik en anvisning på beløbet samt dertil 4.000 til indkøb af slaver og slavinder.

»Velsignede skytsånd!« udbrød Oman, »jeg er dig dybt taknemlig for din godhed. Men er det ikke nødvendigt for mig at anskaffe en hushovmester og en kok til alle disse mennesker?«

Ånden smilede: »Du har ret! Jeg indser, at to gulddenarer om dagen ikke slår til! Hvormeget ønsker du?«

»25 gulddenarer er nødvendige!« svarede Oman. »Samt 200 denarer til kokken og hushovmesteren.«

Oman og Asserli flyttede ind i et palads med store sale, kunsthæder og udsmykket. Møblerne var

raffinerede og kostbare. Parken var et eventyrligt med sjældne duftende blomster, farvestrålende fugle, marmorbroer og skønne springvand.

Naboerne var unge rigmænd, der straks fik øje på og interesse for parkens allerskønneste blomst: Asserli.

De blev begge indbudt til fester, hvor alt var dyrt og fantastisk overdådigt. Naboernes hustruer besøgte også Asserli og bragte kostbare og sjældne gaver med.

Ånden fandt Oman nedbøjet og uheldig.

»Når man modtager noget af mennesker,« spurgte Oman, »er det så ikke nødvendigt at man gør gengæld?«

»Selvfølgelig!« svarede ånden.

»Ellers er du en gnier!«

»Du kan ikke tænke dig, hvad

jeg har oplevet!« fortalte Oman.

»Mine naboer har holdt fester for os: Udsøgte retter, sjældne blomster i vaser af guld, fortryllende musik, vellugtende røgelse, pragtfuld belysning og dertil purunge, skønne danserinder, som dansede henrivende, iført et slør!«

»Du er en lykkelig mand!« svarede ånden. »Med sådanne naboer!«

»Lykkelig?« Oman rystede på hovedet. »Fortæl mig: hvorledes skal jeg gøre gengæld? Har jeg vaser af guld? Har jeg råd til at leje et orkester? Kan jeg skaffe danserinder og tjenere?«

»Du har atter ret!« svarede ånden. »I morgen sender jeg dig alt,

hvad du mangler.«

»Ædle skytsånd!« bad Oman.

»Jeg takker dig, men har du tænkt på, hvad det koster at bespise så mange mennesker? Jeg har kun 25 gulddenarer om dagen! 50 er nødvendigt!«

»Nu vel!« svarede ånden. »Du får, hvad der er nødvendigt.«

Slaver, tjenere, musikere og danserinder holdt næste dag deres indtog i Omans palads. Dagen igennem ankom dragere, slaver og bude med varer, kar, blomster, duge, røgelse, guldvaser, palmer og gobeliner. Oman inviterede sine naboer og tilbragte nu nætter og dage i overdådig spisen, drikken og forskellig underholdning.

Men i de varmeste sommermåneder var Oman og Asserli alene.

Alle vennerne rejste ud på deres landejendomme.

Det var et stort savn for dem begge. De følte sig alene og plagedes af knugende kedsommelighed. Asserli blev sur, tvær og til sidst trist og livstræt. Nu var der ingen, der smigrede hende for hendes spil, sang og dans, ingen, der i skjul hviskede søde ord i øret på hende.

»Det ordner jeg!« tænkte Oman og afventede spændt skytsåndens komme.

»Er det ikke nødvendigt, min kone befinder sig vel?« spurgte han og forklarede: »Hun hentæres af en ubestemmelig sygdom. Alle læger anbefaler et landophold. Min sundhed er heller ikke allerbedst! Går ikke sundheden frem for alt? Landluften vil styrke os begge og bringe livsglæden tilbage til os. Ved vejen fra Bagdad til Assora ligger et dejligt landsted, som min ven vil sælge til mig for 100.000 gulddenarer!«

Det varede lidt, før ånden svarede. Oman ventede spændt, gennemrislet af glæde og forventning ved tanken om den skønne landejendom.

»Din bøn er rimelig!« svarede ånden endelig. »I alle fald må jeg beundre din fortrinlige forsvarstale. Søg kaliffen af Bagdad i audiens i morgen. Giv ham denne anvisning, så vil han hjælpe dig.«

Kaliffen, Harun-El-Raschid sad på sin trone, der strålede af guld og ædle stene. Hofmændene og hærens øverste var samlet omkring ham.

Oman skælvede, da han dybt bøjet nærmede sig tronen.

På kaliffens anmodning rejste

han sig op, og stod der, bleg og undrende: I kaliffen genkendte han den mand, der havde besøgt ham utallige gange som skytsånden.

Kaliffen smilte: »Jeg var den ene af de to købmænd, du i sin tid frelst fra røverhånd! Jeg ville lønne dig, men du måtte ikke vide, fra hvem lønnen kom.«

»Jeg glædede mig til at bringe dig lykken, da jeg så din fattige hytte og hørte, at du kun ønskede det nødvendige. Jeg var også spændt på at erfare, hvorledes du ville skelne mellem det nødvendige og det overflødige.«

I dag trækker jeg mit letsindige løfte tilbage.

Jeg er den rigeste mand i Indien, men jeg ved nu, at jeg ikke er i stand til at skaffe dig det nødvendige, selv om jeg overlod dig mit skatkammer, ja min trone.«

»I, mine trofaste rådgivere,« henvendte kaliffen sig til sine mænd. »Døm os imellem: Denne fattige håndværker har jeg overdraget i alt 200.000 gulddenarer, men jeg har endnu ikke – efter hans egen mening – givet ham det nødvendige?«

»Behold hvad du har!« sluttede kaliffen. »Det er belønning for den tjeneste, du har gjort mig, men dit sidste ønske: landstedet – må du selv skaffe dig opfyldt. Jeg har indset, at det overflødige er noget, ingen har. Men det nødvendige er for mennesker som dig en afgrund, der aldrig bliver fyldt op.

OSTEN

AF KIRSTEN BANG

ILLUSTRATION MAD S STAGE

Sulut roede hjemad i sin kajak. Hans sind var fyldt af mange slags tanker. Flest glade og tilfredse tanker – han var en ung mand på 20 år, og livet lå så lovende foran ham – han var en flink fanger; men han havde også planer om en anden fremtid; thi for hver gang han havde været inde i »kolonien« for at handle, blev han mere og mere sikker på, at han ville søge arbejde derinde; det gav flere penge, og det var ad den vej, fremtidsmulighederne lå – fangerhvervet kunne kun give fra hånden til munden; det så han med stor tydelighed i sin egen fa-

milie, hos sine egne forældre. Hvor havde hans far slidt i det livet igenem! Op før dag gry, ud på de lange, strabadserende fangstture i al slags vejr, bidende kulde, isnende blæst – og det var aldrig blevet til mere end lige akkurat til føde og klæder – og et lille, sølle selvbyggerhus; slet ikke som de fine, rødmaledede træhuse, som de byggede inde i kolonien.

Nej, Sulut ville ind til byen, hvad hans far mente derom. Til foråret meldte han sig som havnearbejder eller byggearbejder – der var så meget, der skulle laves derinde, der var gode penge at tjene.

Men for øjeblikket var det vinter. Det var to dage før jul – men endnu havde isen ikke lukket for fjordmundingen; man kunne endnu ro ind til kolonien og handle, og Sulut havde været på juleindkøb.

Alle sine sparepenge – det var ikke mange! – havde han brugt, og han havde også haft kommissioner for andre; hans mor havde bestilt kaffe og risengryn og margarine, hans far tobak og en æske ammunition, og hans to søstre skulle have blomstret bomuldstøj. Han havde også købt små gaver – både til sig selv og de andre – til

familien derhjemme havde han bl. a. købt en æske julelys og to lysestager af farvet glas! Og en æske skinnende julepynt – hvor ville der blive fint i stuen juleaften! Til Mala havde han købt en lyseblå strikket hue med en stor hvid kvast i toppen – det var meget flot! Næsten for flot! For – der var sket det, at Sulut ikke var helt sikker på, om det nu også skulle være Mala – inde i kolonien havde han været en del sammen med en pige, der hed Andosa; hun var kivfak hos lægen og havde så fint tøj på, næsten som en rigtig dansker! Da han skulle rejse, havde

han været lige ved at give huen til hende, for hun havde været *meget* sød imod ham – men så kom han i tanke om, at hun jo havde så meget fint tøj, og måske ville hun slet ikke bryde sig om det, men bare grine af ham – så tog han alligevel huen med hjem; nu kunne det jo så være, at Mala alligevel fik den; hun trængte i hvert fald mere til den; hendes mor var enke, og de havde ikke meget at leve af.

Men den bedste julegave, han havde købt – til sin mor og hele familien derhjemme – det var et stort stykke ost! Han havde fået et stykke brød med en tyk skive ost af Andosa ude i lægens køkken, og det havde smagt så herligt, at han var gået lige over i butikken og havde købt et stykke ost – alt det han kunne få for resten af sine penge. Dette dejlige stykke ost skulle være festmåltidet derhjemme juleaften; når de havde spist det kogte sælkød og spæk, så skulle mor lave en god kop kaffe og servere et stykke hjemmebagt rugbrød med en tyk skive ost på! Sikke en overraskelse! Så vidt han huskede, havde der aldrig været ost på bordet derhjemme hos hans forældre.

Sulut roede rask af sted – det

blæste ikke så lidt; himlen var overskyet, og det urolige hav var mørkladet og gråtippet; rundt omkring vuggede der iskolosser og dravis i vandet; det klukkede og klingrede, når bølgerne slikkede op omkring isen – han var nu omtrent midt ude på fjorden og havde vel en tre – fire timers roning tilbage, inden han var hjemme. Han lagde kræfterne i og roede rask til – det skulle gøre godt at komme hjem i den varme stue!

Krasch! Sulut fór forskrækket sammen. Hvad var der sket? Da mærkede han vandet pible ind i bunden af kajakken. Med forfærdelse forstod han, at et skarpt istykke under vandet måtte have boret hul i kajakskindet. Han var ved at synke!

Rædselsslagen så han sig om efter redning. Svømme i land var overhovedet ikke til at tænke på. Et halvt hundrede meter fra ham drev en ret stor isflage i vandet – han måtte nå hen til den!

Forsigtigt manøvrerede han den allerede stærkt hældende kajak hen imod isflagen. Han nåede iskanten. Lagde åren langt ind over isen for at stabilisere den synkende kajak. Han hældede sig ind over den våde, glatte iskant. Lempede

sig med den yderste forsigtighed løs af mandehullet – lænede sig ind over den vuggende is – forsøgte at gribe fat om den, men den var glat og våd – med fortvivlelsens kræfter vrikkede han sig ind over iskanten – klæbede sig fast – pressede sig fast – rokkede sig længere og længere ind – indtil han følte, at han hvilede på isen.

Så gjorde han sig helt fri af kajakken. Med den største forsigtighed fik han den halvt vandfyldte kajak lempet ind på isflagen – han var reddet!

Reddet – ja, i hvert fald i første omgang. Og foreløbig tænkte han ikke længere frem.

Han trak sin sæk med julegaverne ud af kajakken – de var ikke ødelagt, Gudskelov! Så vendte han bunden i vejret på den lange, slanke skindbåd, så vandet løb ud af den. Jo – fremme i forstavn, på undersiden af båden var der slået et grimt, hakket hul i skindet – et skarpt fremspring på et stykke drivende is under vandfladen havde boret sig ind i kajakken og gjort den usejldygtig.

Den slags ulykker var sjældne – thi de mindre stykker dravis var i reglen ikke farlige, og de større

stykker kunne man jo se og således vogte sig for dem. Havde han været uforsigtig? Havde han siddet for meget i sine egne tanker og ikke set sig for? Sejlad i isfyldt farvand er altid farligt; det havde hans far ofte indskærpet ham. Men foreløbig var han dog reddet.

Ja – foreløbig! Hvad ventede der ham nu? Hvad kunne han stille op her? Han så sig omkring. Isflagen var vel højst en halv snes meter lang og lidt mindre i bredden – en lille, vuggende ø, iskold og glat, midt ude i det bølgende hav.

Et par mil borte tonede fjordkysten frem; de grå, forrevne klipper, der for ham nu var indbegrebet af al tryghed og glæde – det var selve livet for ham! Herude kunne han ikke længe holde det ud, og bort fra isflagen kunne han jo ikke komme ved egen hjælp.

Kun to muligheder havde han, og begge var lige usandsynlige, lige mirakuløse. Den ene var, at isflagen skulle drive til land, eller dog så nær land at han kunne svømme ind – men han var ingen god svømmer! Og den anden mulighed var, at nogen skulle finde ham her – en kajakmand på fangst – en motorbåd fra kolonien.

Men han vidste selv, hvor lille bitte den mulighed var. Hvor ofte havde han ikke været ude i kajakken fra morgen til aften, uden at se et andet levende menneske, selv ikke på fjern afstand. Naturen her var så vældig, afstandene så store, menneskene så få – nej, den mulighed var for intet at regne.

Sådan gik det altså til – sådan kunne det altså gå til, når kajakmænd forsvandt på havet. Mindst tre gange i løbet af hans barndom og ungdom havde han oplevet, at en kajakmand fra bopladsen var blevet derude – ingen vidste hvordan han var kommet af dage.

Nu var det hans tur. Så ung han var skulle han dog dø herude i ensomheden og kulden.

Han blev grebet af angst og fortvivelse. »Gud – jeg vil ikke dø – jeg vil så nødigt dø – lad mig leve!« bad han.

Ak nej – han havde ikke været, som han skulle være – det så han klart nu. Han havde altid kun tænkt på sig selv – han havde heller ikke altid været helt ærlig – han havde hugget fra andre – og så småpenge engang, fra sin far. Og pigerne – han havde omtrent lovet Mala, at han ville gifte sig med hende – men nu havde

han vist lovet Andosa det samme, han huskede det ikke helt nøje, men hun havde været så sød imod ham – men Andosa havde også andre kærester, det sagde de andre; vist også en dansk kæreste; havde de sagt; Andosa var en pige, der tog, hvad hun kunne få – nåja, hvorfor skulle hun ikke det? Men sådan en pige var det nok ikke godt at gifte sig med – hun ville bare gøre én til grin – nej, Mala var en anderledes sød og beskeden pige, og dygtig til at sy var hun – åh, Mala! Pludselig syntes han, at Mala var den dejligste pige på jorden – gid han var hjemme hos hende! Men det kom han vel aldrig mere. Den smukke lyseblå strikkede hue med kvast i toppen skulle hun aldrig se; den ville ligge her på isflagen sammen med ham og kajakken, indtil han var stiv og død, og isflagen blev brudt i stykker derude i havet, og det alt sammen sank til bunds i det store, dybe, grumme hav.

Den korte dag var forbi; mørket tætnede sig om ham, skyerne hang lavt, og den fugtige blæst isnede. Hvor lille var dog den gynnende isflage, hvor skrøbeligt et værn mellem liv og død – hvor

vældig stort og truende var det brusende hav omkring ham – og havet kendte ikke til barmhjertighed!

Han følte kulden stige op i sig fra de kolde, stive fødder; han hoppede og sprang og slog med armene for at få lidt varme i kroppen – hvordan skulle han holde den lange, isnende vinternat ud?

Men først ville han spise sig mæt; han mærkede nu, at han var frygtelig sulten – og også tørstig, men vand kunne han ikke skaffe sig, skønt der sandelig var vand nok omkring ham; også isflagen var salt, det var frosset havvand, havis.

Med stive, valne fingre åbnede han for sin pose. Rå risengryn kunne man nok ikke spise – men sigtebrød og margarine smagte godt! Også et stykke chokolade havde han. Og hugget sukker og beskojter. Snart var han dejlig mæt.

Så prøvede han at krybe ned i kajakken. Der var dog læ for den råkolde havvind. Men kulden trængte op nedefra. Han vendte og drejede sig; han kravlede op og slog med armene og stampede sig varm, og han krøb ned igen – søvn fik han ikke i øjnene; det var

en uendelig lang nat.

Endelig – endelig – lysnede det. Skyerne var borte nu; himlen var kold og klar, næsten grønlig, og den endnu usynlige sol spredte sin gyldne strålevifte ud bag fjeldene i sydøst – og med lyset kom der lidt håb og livslyst til den forfrosne Sulut. Hvad ville den ny dag bringe? Var det ikke, ligesom isflagen var drevet lidt nærmere ind mod land? En stor glæde tændtes i ham.

Men den glæde slukkede snart.

For han så, at vinden havde vendt sig. Den blæste nu ud af fjorden – ud mod havet! Da krøb rædslen ind i ham. Isflagen var ved at drive til havs! Så var der intet håb mere.

Hen på dagen kom skyerne igen. Tågen krøb frem ude fra havet. Snart var de fjerne fjelde helt skjult for hans blik. Helt alene på den lille, vippende isflage sejlede den forkomne unge mand sin død imøde – derude på det vilde, øde hav.

Atter spiste han sig mæt. Osten – skulle han også spise den? Ja, hvorfor ikke? Det blev nok den sidste glæde, han fik i denne verden.

Men nej – han kunne ikke rigtig få sig selv til at spise den. Som han

dog havde glædet sig til at overraske sine forældre og søskende med den ost juleaften. Dumt var det – idiotisk – for han skulle aldrig mere se nogen af dem.

Men måske havde han inderst inde endnu ikke opgivet alt håb?

Endnu en lang, frygtelig nat. Nu plagede tørsten ham tilmed – næsten endnu mere end kulden. Han begyndte at få hallucinationer – han hørte stemmer – og han råbte ud i mørket, skreg, hylede – men ingen svarede. Det var hans egen fantasi, der arbejdede i feber.

Åh Gud, frels mig – vandene er kommet ind til sjælen!

Da det den dag lysnede – det var juleaftens dag – havde Sulut mistet ethvert håb. Ganske vist var han ikke drevet længere bort fra kysten end i går, men han var heller ikke kommet nærmere. Stadig lå de grå fjelde derinde – et par timers roning borte – og han havde ingen, slet ingen mulighed for at nå derind.

Osten! Ja, nu kunne han lige så godt spise den ost – hvad i alverden skulle afholde ham fra det! Den var lidt fugtig – den kunne måske hjælpe lidt på den frygtelige pine, som tørsten voldte ham; han følte en voldsom hunger efter ost.

Med rystende fingre pakkede han op for osten. Der lå den, fed, gul, duftende – åh, hvor han glædede sig!

Han trak sin kniv frem for at skære en luns af den. – Som en stor klump spæk – tænkte han og satte kniven i den.

Spæk! – Var der ikke noget med spæk? Hans hoved smertede – spæk! Hans mor havde fortalt

– spæk – konebådsrejse – hvad var det nu?

Det var noget, der var vigtigt – hans mor havde noget at fortælle ham – om spæk – om konebåden – hvad var det nu?

Og pludselig vidste han det. Hans mor havde fortalt ham, dengang han var barn, at hun i sin ungdom havde været på konebådsrejse, og så var der pludselig et stykke is, der havde boret sig ind i skindet og sprængt et stort hul i det. »Så stort, at man kunne stikke en knyttet næve igennem det,« havde hans mor sagt. »Der blev en skrigen og hysten – vandet strømmede ind – vi troede alle, at vi skulle drukne. Men så var der en gammel kone, der tog kommandoen. Hurtig – kom med spækposen! råbte hun. Hun rev posen op og trak et stykke spæk ud. Med sin kniv gjorde hun nogle raske snit – og så stak hun spækklumpen ind i hullet! Stoppede et par ekstra spækklunser ind ved siden af – og vandet var standset! Så blev der østet – og vi roede forsigtigt ind til land for at få båden lappet –«. Sådan havde hans mor fortalt. Det var det budskab hans mor havde til ham.

Osten – også den var blød og spændstig, som et stykke spæk, der kunne skæres til – den kunne stoppes ind i hullet i kajakken –

Som tænkt, så gjort. Omhyggeligt skar han osten til – noget større end det hakkede hul i kajakskindet; den gule klump blev presset ind – en ekstra kile blev sat ind her og der – nu sad den i spænd!

Kajakken var blevet tæt!

Kunne det være sandt? Var han reddet nu? Åh Gud – var det muligt?

Med skælvende hænder pakkede han bylterne sammen og anbragte dem i kajakken bag mandehullet. Så bar han båden hen til kanten af flagen og satte den i vandet. Den flød fint.

Han stabiliserede den med åren og kravlede forsigtigt ned i kajaken. Alt var i orden.

Så skubbede han fra og roede bort fra flagen – ind mod land. Han roede forsigtigt – men støt og hurtigt. Det gik fint!

Gud være lovet og priset!

Det var mørkt, da han nåede hjem til bopladsen. Ingen så ham gå i land. Han tog bylten under armen og vaklede op mod sine forældres hus. Han var dødtræt – af spænding og angst, af kulde og tørst. Nu først mærkede han, hvor medtaget han var.

Hundene gæde imod ham. Glade sprang de omkring ham.

Døren til huset blev åbnet. Det varme, gule lys skinnede ud.

Det var hans lille søster. »Sulut!« råbte hun. »Det er Sulut!«

Hele familien strømmede ud. Alle strømmede ud. Alle råbte – spurgte – undrede sig. Hans mor så meget forgrædt ud. Hun kastede sig om halsen på sin søn.

De havde troet, at han for længst var druknet. En anden kajakmand var kommet fra kolonien; han havde fortalt, at Sulut var taget af sted for over to døgn siden. Alle havde sørget over tabet af den unge mand. Mest af alle måske Mala.

Nu stod han der, lyslevende – men udtæret, helt mørk i ansigtet af kulde, med skarpe furer i det trætte ansigt.

»Vand!« gispede han. »Vand!«

Han vaklede hen til vandspannen, stak øsen ned og drak. Drak og drak af det kølige, friske vand.

Så tumlede han hen til briksen, kravlede ned mellem skindene og faldt næsten straks i søvn.

Familien listede rundt i stuen for ikke at forstyrre ham. Glade, lyksalige, næsten højtidelige. Bopladsfællerne kom på besøg. Hviskende blev der spurgt, fortalt, peget, gættet –

Det blev en god juleaften på bopladsen, omend ikke lige så munter som vanligt.

Først næste dag, juledag, vågnede Sulut atter op, frisk og udhvilet.

Han satte sig overende – ja, nu skal I høre!

Også Mala havde listet sig derind; beskeden stod hun i en krog af stuen og lyttede.

Lyttede til den forunderlige fortælling om osten!

Hvor de lo – befriede og glade allesammen.

»Hvor er osten?« råbte hans mor. »Løb ned og hent osten!« Og en flok børn løb henrykte ned til kajakken og fik osten pillet ud af kajakskindet.

Suluts mor kogte kaffe. Hele bopladsen blev inviteret på kaffemik. Osten blev delt ud i små bidder og serveret som en himmerigs-mundfuld til alle konerne – og nogen af mændene med.

»Hvilken herlig spise!« udbrød konerne med himmelvendte øjne.

Også Mala var med. Sulut gav hende den smukke julegave, mens alle de andre så på det. Den unge pige rødmede af glæde. Det var jo lige så godt som et frieri!

Og Sulut var i den syvende himmel.

smutterier

En lille munter mejse,
der skulle ud at rejse,
var lige ved at dejsse
da hun fik rygsæk på

for den var fuld af
dukker
af slik
og
puddersukker
fem
marmeladekrukker
og et pund
Spejderskrå.

Den røde bandes leder
den slove fyr Mads Peder
som piftte kan i fingrene
igennem skoven skinnende
han klapper glad og smilende
at finde alle pilene
og sidste torn af milene
om regnen falder silende.

Og aldrig
man sig keder
i banden hos
Mads Peder!

Jeg kender en smutte,
der er så kvik,
når hun færdes
i byens værste trafik.
Hun ser sig om
med et hurtigt blik
og passer på

biler
og jeep'er
Skønt hun er lille,
hun kan forstå
hvornår hun skal vente,
hvornår hun skal gå
og pænt på de
malede
Striber.

Karen i flokken er god til at slippe,
Maren, veninden, en glim slippenippe.
Karen er flink til at feje og vaske,
Maren er sjusk til at spilde og sjaske.
Karen tar vognen og triller den lille
som hyler, når Maren igen ville drille.
Karen kan blankpudse soltøj og ruder,
Maren ser til piller næse og tuden.
Mens Karen er fuld af
gå-på-mod og slidelse,
er der - ak - kun i Maren
meget lidt gidelse!

Harald er rap som en hare,
der vejrer og undflyer en fare.

Svend svømmer flinkt
som en flynder,
— når han først kommer i
og begynder!

Kristian har kræfter
som oxen,
og glider
så godt som en voksen.

Men Peter,
den nyeste pusling,
ertavs som en
tillukket musling.

En ømfod med en grøn køsket
var meget smidig og adræt—
men han var kun et lille fœ
og ville klatre i et træ,
endskønt man ikke må det.
(Akela ikke så det).

Han klatrede mod træets top,
men inden han kom halvvejs op,
så brast en gren, han stødte mod,
og han faldt ned og slog sin fod.
Der sad han og var meget flov,
— en ømfod i den grønne skov.

Spejder 66 året i billeder

Udgivere KFUM-Spejderne i Danmark
Det Danske Spejderkorps
Det Danske Pigespejderkorps
KFUK-Spejderne i Danmark

Redaktionsudv. Ingrid Bundgaard, Annesofie
Hermann, Fritz Lerche og
Erik Schwarz (ansvarshavende)

For- og bagside Per Illum

Side 2 Foto: Verner Mogensen

Side 27 Junglemotiv
af Axel Mathiesen

Side 24, 25-26 Spejderåret i billeder

Nøddeknækkeren Per Illum

Tilrettelægning Erik Nielsen . Grafisk Tegnesteue, Århus

Omslaget trykt af Dyva & Jeppesen,
Kgl. hofleverandør

Tekstsiderne trykt af Aarhus Stifts-
bogtrykkerie A/S, Århus

SPEJDERJUL
1966

koster kr. 3,00

Axel Mathiesen

TILBÆG TIL SPENDEJUL 1966

1

HVAD SIGER VIKINGEN OG
NISSEN?

HER UNDER HAR DU KODEN, SOM DU SKAL BRUGE TIL NØDDEKNÆKKERENS FØRSTE OPGAVE.

A	B	C
D	E	F
G	H	I

J	K	L
M	N	O
P	R	S

T	U	V
Y	Æ	Ø

[illegible]

KØBENHAVN 326

AABENRAA 192

ODENSE 190

AARHUS 126

FREDERICIA 139

ORG 125

FREDERIKSHAVN 188

HVOR STÅR DENNE
VEJVISER?

2

•••••

PIKIXJN6JTM
ZC98TM XX
ZCIB

KAN DU LÆSE ÆLDRE
GERMANISKE
RUNER?

3

••••••••

4

••••

B

HVILKE AF DISSE "VIKINGE-
KNOB" BLIVER TIL KNUDER
NÅR MAN TRÆKKER I DE
FRIE ENDER?

A

C

D

5

•••••

HVEM TILHØRER SKJOLDENE PÅ DENNE
SIDE AF VIKINGESKIBET? NUMRENE STÅR PÅ
HJELMENE OG DE SKAL SKRIVES VED BOGSTA-
VERNE PÅ SIDE 6. DET ER GODT AT KUNNE
MORSEALFABETET.

8

••••••••

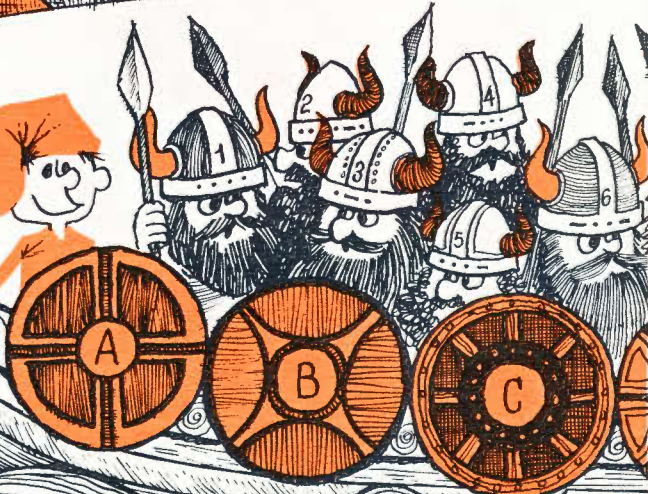
HER SKAL DU INDSETTE ET
TAL I ALLE DE TOMME FELTER,
SÅ REGNESTYKKERNE I DE TRE
VANDRETTE OG DE TRE LODRET-
TE RÆKKER KOMMER TIL AT
PASSER. NISSEN HJÆLPER DIG LIDT.
VED AT FORTÆLLE, AT DU IKKE SKAL
BRUGE TAL DER ER HØJERE END FEM.

5	+		÷		=	6
÷			+		+	
	×		÷		=	6
×		÷		÷		
	×		÷		=	9
=9		=4		=3		

START FRA
PRIKKEN OVER
VIKINGENS HJELM

HVORDAN FÅR VIKINGEN
FAT I SIT SVÆRD?
TRÆK EN SAMMENHÆ-
NGENDE STREG MELLEM
ALLE DE RØDE PRIKKER
OG GENNEM ALLE HUL-
LERNE I DEN TYKKE
STREG.
STREGEN MÅ IKKE
KRYDSE SIG SELV, EL-
LER GÅ MERE END EN
GANG GENNEM HVER
PRIK OG HVERT HUL.

6

VIKINGEN HAR VÆRET PÅ JAGT.

SÆT DE 20 STAVELSER RIGTIGT SAMMEN OG SKRIV PÅ SIDE 6, HVILKE 10
DYR HAN NEDLAGDE.

SE	TI	DER	KA	GI
KA	RE	MEL	LØ	BEN
OK	LA	FIR	HA	MA
VE	NIN	GER	RAF	OD

7

10

KAN DU MED FIRE
LIGE LANGE LINIER
FORETAGE EN DELING,
SÅLEDES AT DER BLI-
VER ET FIRKANTET
STYKKE UDEN OM HJEL-
MEN MED 3 PILE PÅ,
SAMT FIRE FIRKANTE-
DE STYKKER MED HVER
10 PILE PÅ?

**-HUSK AT LINIERNE IKKE
MÅ KRYDSE HIANDEN!**

8844697
37777546

REGN UD HVORMEGET
DRAGEN VEJER.
-HUSK DET ER DE ENKELTE
TAL DER SKAL LÆGGES
SAMMEN!

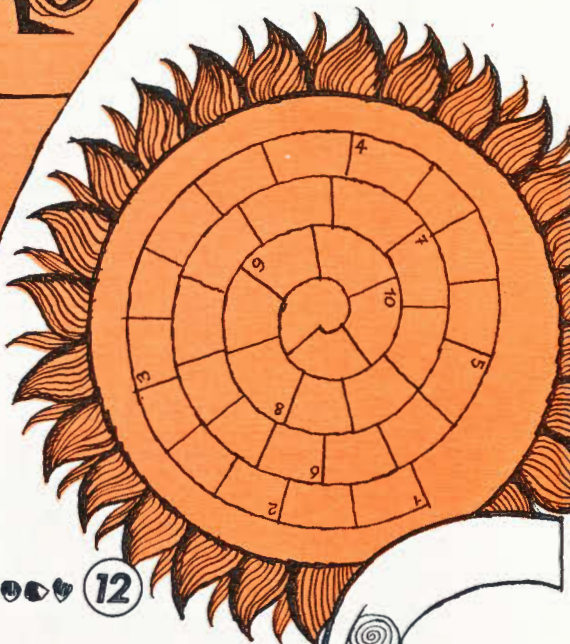
44444
4444444
44

[illegible]

●●● (11)

12

1. RYGES I PIBEN	- 5	BOGSTAVER
2. HØJDEDRAG	- 6	—
3. BY PÅ FYN	-10	—
4. HUSKE	- 6	—
5. LAND I EUROPA	- 7	—
6. BONDEN	-10	—
7. DA	- 7	—
8. FORTRYDE	- 5	—
9. PÅ TRÆET	- 5	—
10. ALENE	- 3	—

A cartoon illustration of a Viking longship with ten crew members. Each crew member wears a horned helmet with a number (7-16) and holds a shield with a letter (D-H). The ship is on stylized waves, and a large orange banner is at the stern.

HER ER EN MEGET NEM REBUS-KRYDSOGTVÆRS VANDRET:

1 $\div i P \div n d$
 5 $\text{H} - \text{U} - \text{U} - \text{U} \div T$
 6 $2 \div t m$
 8 $= 9 \div N K$

LODRET:

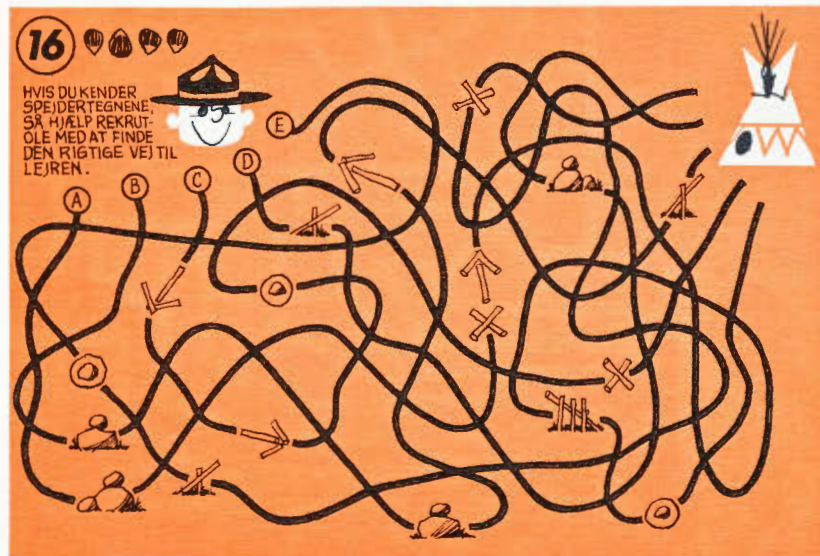
2 $P \div l$
 3 $D \div k 1 \div n$
 4 $\text{H} - \text{U} - \text{U} - \text{U} \div R$
 7 $T 10 \div T$

15 ●●●●

17 ●●●●●●●●

KAN DU TIPPE 12 RISTIGE?

	1	X	2
1	TRIGONOMETRISK ST.	VINDMØLLE	VANDMØLLE
2	X	K	!
3	FØLG DENNE VEJ	GÅ IKKE DENNE VEJ	BREV SKJULT I PILENS RETNING
4	BRO	SLUSE	SPANG
5	HERMELIN	HARE	EGERN
6	FODSTI	SOGNESKEL	MARKVEJ
7	NÅLESKOY	KRAT OG OPVÆKST	LYNG
8	STRÅL-TRÅDS-HEGN	FODSTI	GÆRDE
9	TIL-TAGENDE	AF-TAGENDE	NY-MÅNE
10	MUS	ODDER	STI
11	Z	?	6
12	RUG	BYG	HVEDE

① VIKINGEN OG NISSEN
SAGDE:

② VEJVISEREN STÅR I:

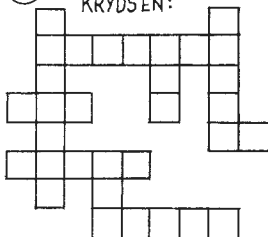
③ MED RUNER STOD
SKREVET:

④ TIL KNUDER BLEV:

⑤ SKJOLDENE TILHØRTE:

A _____ E _____
B _____ F _____
C _____ G _____
D _____ H _____

⑥ LØSNINGEN PÅ BILLED-
KRYDSEN:

⑦ HER TEGNER DU
VIKINGENS VEJ
TIL SVÆRDET.

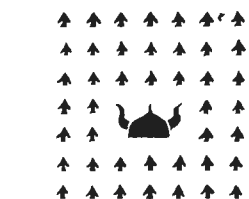
⑧

INDSÆT
TAL I DE
TOMME
FELTER.

⑨ SKRIV HER, HVILKE DYR
VIKINGEN NEDLAGDE

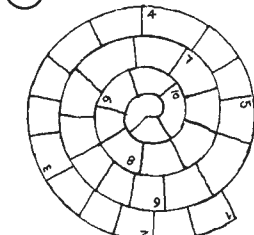
⑩ DEL MED FIRE LINIER:

⑪ DRAGEN VEJER:

_____ kg

⑫ LØSNINGEN PÅ "SOLKRYDS":

⑬ DER ER _____

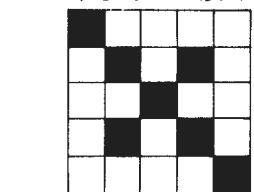

HELT ENS
HJELME

⑭ LØSNINGEN PÅ REBUSEN:

⑮ HER SKRIVER DU LØS-
NINGEN PÅ REBUS-
KRYDS OG TVÆRS'EN:

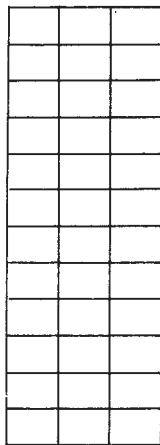

⑯ DEN RIGTIGE VEJ TIL
LEJREN ER:

⑰

1 X 2

VÆRSØ
OG TIP,
HER ER
KUPO-
NEN.

⑰

DEN ENESTE VEJ TIL
HJERTET ER:

⑲

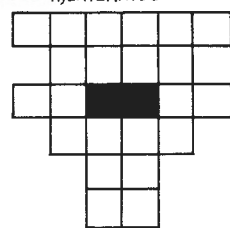
HER SKRIVES DEN RIGTIGE
RÆKKEFØLGE PÅ BILLEDERNE:

⑳

NÅR BOGSTAVERNE ER SAT I
RIGTIG RÆKKEFØLGE, STÅR
DER:

㉑

LØSNINGEN PÅ
HJERTEKRYDS:

㉒

DE TRE FØRSTEPLADSER
I KAPLØBET FIK:

1. _____
2. _____
3. _____

㉓

HER SÆTTER DU DYRENE
RIGTIGT SAMMEN

LØSNINGERNE ER INDSENDT AF:

NAVN _____

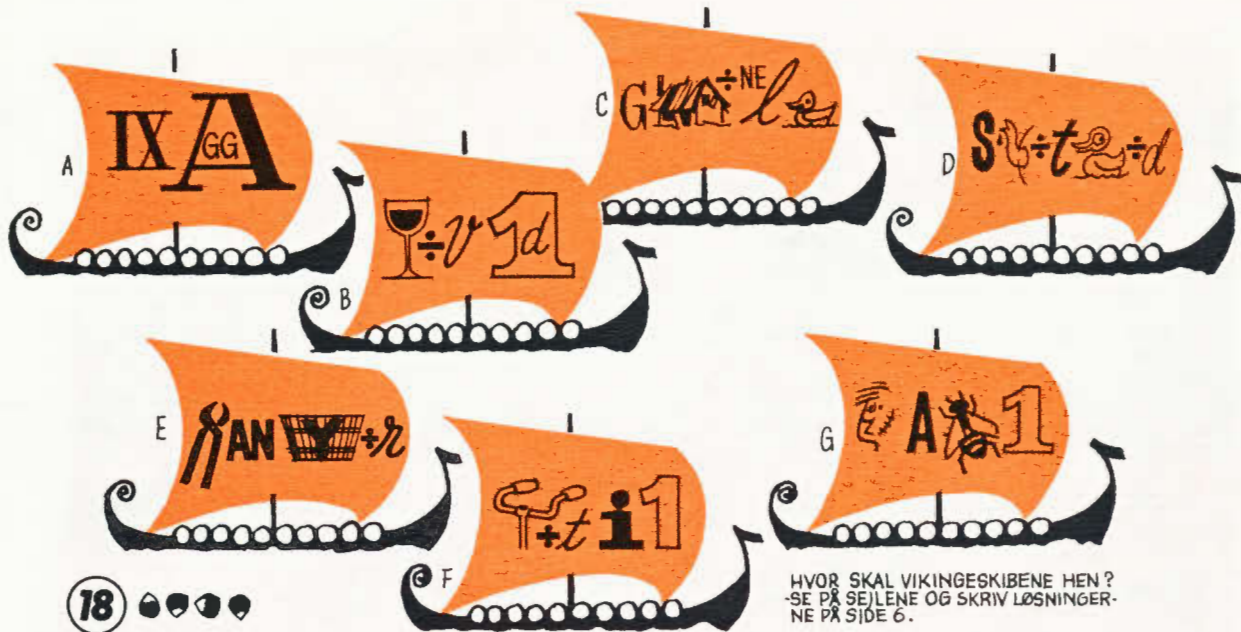
ADRESSE _____

BY _____

ØNSKER EVT. _____

GAVEKORT FRA _____ KORPS DEPOT

JEG ER DEN 1. JANUAR 1967 FYLDT _____ ÅR

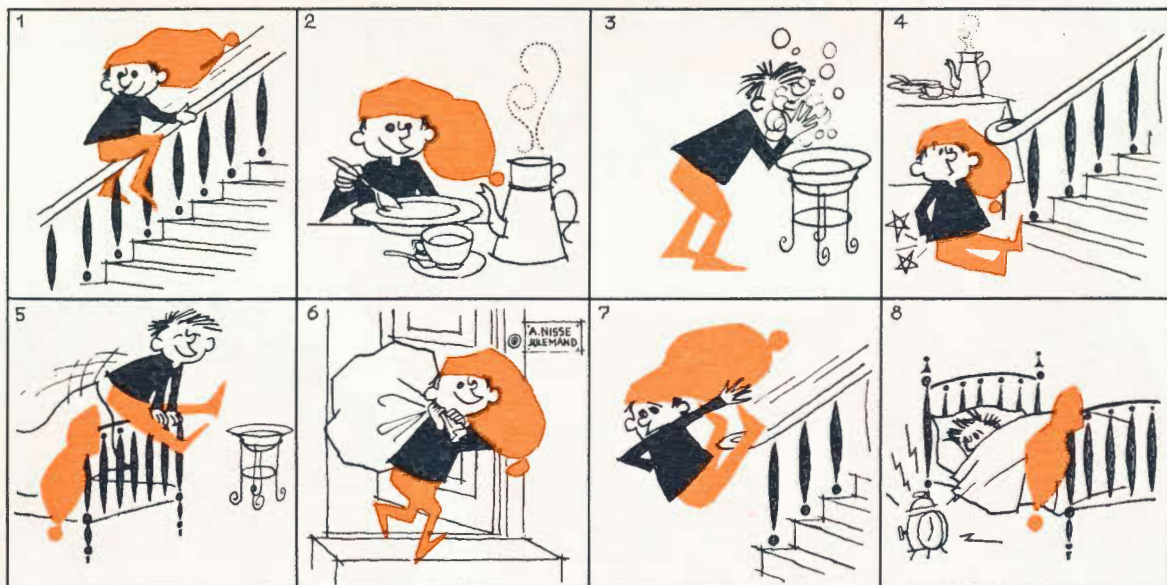

19 ●●●●● KAN DU GÆTTE, HVILKE FEM
ORDSPROG DER ER TEGNET
HERUNDER?

20 ●●●●● HJÆLP NISSEN MED AT FINDE DEN RIGTIGE VEJ TIL HJERTET.

21

HER EN LILLE NISSEHISTORIE, HVOR DER ER KOMMET KLUDDER I BILLEDERNE. KAN DU LAVE OM PÅ RÆKKEFØLGEN, SÅ HISTORIEN BLIVER RIGTIG?

BEGYND MED
5 OG SÆT BØGSTA-
VERNE RIGTIGT SAMMEN

23

DENNE LILLE HJERTE-
KRYDSORD KLARER DU
LET. SKRIV LØSNINGEN PÅ
SIDE 6.

25

DYRENE HAR BYTTET "TØJ".
KAN DU FINDE UD AF, HVAD DER
HØRER SAMMEN?

24

VIKINGERNE LØBER OM KAP. HVEM BESÆTTER DE TRE FØRSTE PLADSER? DU FINDER NR. 1, 2 OG 3 VED AT GANGE VIKINGESKJOLDENES TO TAL MED HINANDEN. DET ER DE HØJESTE TAL DER VINDER.

